

PMA jaarverslag 2004

Zekerheid voor later

PMA jaarverslag 2004

Zekerheid voor later

Inhoud

Inleiding	6
Kerncijfers	8
Functionarissen	9

Verslag van het Bestuur

1. Algemeen	1.1	Bestuur en beheer	11
	1.2	Communicatie en informatie	13
	1.3	Algemene ontwikkelingen op pensioengebied	14
2. Pensioenregeling	2.1	Pensioenregeling van PMA	21
	2.2	Wijzigingen in de regeling	22
	2.3	Deelnemers	23
	2.4	Premies	27
	2.5	Pensioenopbouw tijdens werkloosheid	28
	2.6	Waardeoverdracht van pensioenaanspraken	28
	2.7	Seniorenregeling	29
	2.8	Pensioenuitkeringen	30
	2.9	Herverzekering	31
3. Beleggingen	3.1	Beleggingsbeleid	33
	3.2	Beleggingsportefeuille	37
	3.3	Rendement	38
4. Financiële positie	4.1	Resultaat 2004	41
	4.2	Voorziening pensioenverplichtingen	42
	4.3	Vermogen en dekkingsgraad	43

Jaarrekening 2004

	Balans, staat van baten en lasten en algemene toelichting	45
	Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	49
	Actuariële analyse	55
	Kasstroomoverzicht	56
Overige gegevens	Gebeurtenissen na balansdatum	59
	Actuariële verklaring	59
	Accountantsverklaring	61
	Kerncijfers pensioenfonds sedert oprichting	62

Verslag van het Bestuur

Inleiding

PMA verzorgt de pensioenen van 19.750 apothekemedewerkers en 6.750 ex-apothekemedewerkers (slapers). Bijna 3.000 ex-apothekemedewerkers of hun nabestaanden ontvangen een pensioenuitkering van PMA. Er zijn bijna 1.750 apotheken aangesloten bij het pensioenfonds.

Inleiding

Hierbij brengen wij verslag uit over het boekjaar 2004.

Dit verslag bevat de uitkomsten van het financiële beheer en het beleggingsbeleid, alsmede de actuariële analyse van het resultaat. In het verslag zijn naast de facetten van de eigen pensioenregeling ook belangrijke ontwikkelingen op pensioengebied aangegeven. Tevens zijn in dit jaarverslag gegevens opgenomen over de seniorenregeling, in verband met de samenhang daarvan met de pensioenregeling.

De wijze van verslaggeving is conform de bepalingen in Titel 9 Boek 2 BW, alsmede conform de Richtlijn verslaggeving pensioenfonds, die onder verantwoordelijkheid van de Raad voor de Jaarverslaggeving is opgesteld.

Profiel van PMA

PMA stelt zich ten doel het uitkeren van oudedags- en arbeidsongeschiktheidspensioen aan deelnemers en gewezen deelnemers, alsmede nabestaandenpensioen aan hun nagelaten betrekkingen. De pensioenregeling is van toepassing op alle werknemers van wie de werkgevers onder de verplichtstelling inzake bedrijfstakpensioenfonds vallen, alsmede op de werknemers bij aangesloten instellingen die de CAO Apotheken volgen en die op verzoek zijn toegelaten tot de PMA-regeling.

Pensioenaanspraken worden opgebouwd volgens het middelloonsysteem. De opbouw van de rechten is gebaseerd op een pensioengrondslag, berekend op het salaris minus een loonindexeerde franchise. Afgezien van een excedentverzekering voor hoge risico's zijn de pensioenrechten niet herverzekerd.

De pensioenpremies zijn berekend met een percentage van de pensioengrondslag.

De beleggingen van PMA, op basis van het door PMA geformuleerde beleid, zijn ondergebracht bij externe vermogensbeheerders of in beleggingsfondsen.

Het bureau van PMA is belast met de uitvoering en de administratie van de pensioenregeling en de beleggingen. Daarnaast is het bureau belast met de uitvoering van de Seniorenregeling, de Regeling Zorgverlof en de Regeling Verlofsparen (alle voor rekening van de Stichting Regelingen Medewerkers Apotheken, SRMA). Voorts int PMA de bijdragen voor de Stichting Bedrijfsfonds Apotheken (SBA).

Kerncijfers

		2004	2003	2002	2001	2000
Aantallen per 31 december	Deelnemers, totaal	19.752	19.102	18.113	16.926	15.742
	- nog niet premieplichtig	2.723	2.758	2.692	2.753	2.739
	- met pensioenopbouw	17.029	16.344	15.421	14.173	13.003
	Gewezen deelnemers, met premievrije rechten	6.787	6.662	6.552	6.436	6.261
	Gepensioneerden	2.955	2.796	2.598	2.384	2.179
	Aangesloten apotheken	1.747	1.713	1.681	1.651	1.610
Balanspositie per 31 december (x € 1 miljoen)	Belegd vermogen	776	689	618	698	723
	Pensioenverplichtingen	477	544	487	434	395
	Andere technische voorzieningen	7	18	29	38	97
	Reserves	294	121	100	225	231
Inkomsten/Uitgaven (x € 1 miljoen)	Premies	35,9	26,6	17,6	15,6	14,0
	Direct beleggingsresultaat	14,8	12,7	15,1	12,9	23,5
	Indirect beleggingsresultaat	59,8	41,9	-98,9	- 41,0	- 1,1
	Uitkeringen	14,9	13,6	12,4	11,4	10,2
Premies %	Premie werkgever	16,73	13,80	10,75	10,75	11,15
	Premies werknemer	8,79	7,33	5,85	5,85	6,05
Indexatie per 1 jan. %	Rechten en uitkeringen 1)	3,5	4,25	2,75	4,0	5,5
Rendement %	Totaal rendement beleggingen	10,9	8,7	-12,0	-3,9	3,5

1) per 1 januari 2005: 0 %

Functionarissen

Bestuur

Leden, benoemd door FNV Bondgenoten, te Utrecht:

Mw. A.G.P.M. Brouwer-Verhoeckx
Dhr. H. Hofstee voorzitter (2004)

Dhr. J.G. Huizenga

Mw. R.A. Meijer-Alta plvv.
Mw. A.E. Poppe-Huisman plvv.

Leden, benoemd door CNV Publieke Zaak, te Den Haag:

Dhr. A.A. Bal secretaris (2005)
Mw. J.M.T.N. van Oijen

Mw. B.H.M. Hertroys plvv.

*Leden, benoemd door de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter
Bevordering der Pharmacie, te Den Haag:*

Mw. drs. T.J.S. Bal
Dhr. drs. M.A. Hagenzieker secretaris (2004)
Dhr. drs. J.L. Philipse
Dhr. drs. P.H.A.M. Verheggen
Dhr. drs. A. van Zijl voorzitter (2005)

Dagelijks bestuur en Beleggingscommissie

Dhr. A.A. Bal
Dhr. drs. M.A. Hagenzieker
Dhr. H. Hofstee
Dhr. drs. A. van Zijl

Directie en Staf

Dhr. D. Wenting AAG RBA, directeur
Dhr. drs. M.A. van Aken, manager pensioenen
Mw. E.P.M. van Kalmthout-Papôt RBA, beleidsmedewerker beleggingen

Accountant

Ernst & Young Accountants te Den Haag

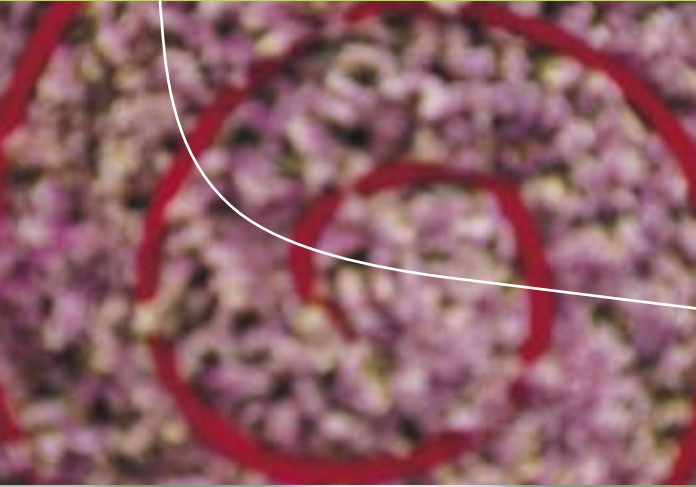
Actuaris

Mercer Human Resource Consulting B.V. te Amstelveen

Deelnemersraad

In oprichting

Algemeen

Nieuw Financieel Toetsingskader

zorgt voor scherpere toetsing financiële
positie pensioenfondsen

Kabinetsmaatregelen VUT/prepensioen

zal gevolgen hebben voor PMA-
pensioenregeling

1.1 Bestuur en beheer

Bestuur

Het bestuur is paritair samengesteld door de organisaties van werknemers en werkgevers, en bestaat uit drie leden benoemd door FNV Bondgenoten, twee benoemd door CNV Publieke Zaak, en vijf leden door de KNMP. Benoeming vindt plaats voor een periode van vijf jaar. De functies van voorzitter en secretaris worden jaarlijks beurtelings door werknemers- resp. werkgevers-vertegenwoordigers vervuld.

De bestuursleden ontvangen vacatiegeld voor het bijwonen van vergaderingen, alsmede een reiskostenvergoeding.

Samenstelling van het bestuur

De bestuurssamenstelling is per 1 januari 2004 niet veranderd.

Bij de jaarlijkse wisseling van voorzitter en secretaris werd de heer Hofstee voor het jaar 2004 voorzitter en de heer Hagenzieker secretaris.

Beleid

In 2004 kwam het bestuur viermaal in vergadering bijeen. Een opsomming van de belangrijkste onderwerpen die in het bestuur zijn besproken is als volgt:

Organisatie

- Statutenwijzigingen
- Groot onderzoek PVK
- Wijzigingen ABTN
- Profiel directeur (opvolging)
- Modelgedragscode
- Pensionfund Governance
- Vorbereiden instellen deelnemersraad

Pensioenregeling

- Reglementswijzigingen
- Toetredingsleeftijd
- Regeling vrijwillig pensioensparen
- Arbeidsongeschiktheid tijdens 2e ziektejaar
- Pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid
- VUT, prepensioen en levensloop

Financiering

- Analyse hoofdlijnen Financieel Toetsings Kader (FTK)
- Toepassen 4% rekenrente, zonder ingebouwde klim

Beleggingscommissie

Door het bestuur is een beleggingscommissie ingesteld, bestaande uit vier bestuursleden. De commissie heeft als taken: het adviseren van het bestuur inzake het jaarlijkse beleggingsplan, het bepalen van de posities die worden ingenomen binnen de in het beleggingsplan gestelde bandbreedtes en het toezicht op de uitvoering door de directie van het uit het beleggingsplan voortvloeiende vermogensbeheer.

In 2004 kwam de Beleggingscommissie vijf maal in vergadering bijeen. De belangrijkste onderwerpen die in de commissie zijn besproken waren:

- Onderzoek renteswaps
- Core-satellite benadering (passief versus actief)
- Onderzoek alternatieve investeringen
- Valuta-afdekking dollar van 50% naar 75%
- Aandelen emerging markets
- Balanced benadering vastrentend
- FTK implicaties voor beleggingsbeleid
- Onderzoek hedge-funds
- Onderzoek emerging market debt
- Ingebruikname nieuw systeem beleggingsadministratie

Directie

De directeur is de statutaire vertegenwoordiger van het bestuur. Hij geeft leiding aan het bureau van PMA en is belast met het vermogensbeheer.

Hij adviseert het bestuur omtrent het beleggingsbeleid en het beleid inzake de pensioenregeling. Tevens adviseert hij de beleggingscommissie omtrent de uitvoering van het beleggingsbeleid.

Daarnaast verzorgt hij de externe contacten in de pensioenwereld, teneinde inbreng te leveren bij discussies rond de pensioenmaterie.

1.1 Bestuur en beheer

Personeel en organisatie

Aan het eind van het jaar waren 17 werknemers met vast dienstverband werkzaam, waarvan vier parttime.

In het boekjaar zijn geen belangrijke wijzigingen in de interne organisatie doorgevoerd.

In de loop van 2004 werd gestart met de voorbereidingen voor de opvolging van de directeur van PMA. Dit is in 2005 afgerond.

PMA is vele jaren naar tevredenheid gehuisvest geweest op het Carnegieplein te Den Haag. Omdat het huurcontract niet kon worden verlengd, ontstond de noodzaak op zoek te gaan naar een andere locatie. Die is gevonden aan de Neuhuyskade. Begin 2004 is PMA hier naar toe verhuisd.

Commissie tot decharge van het bestuur

Door de vakorganisaties en de KNMP wordt jaarlijks ad hoc een commissie benoemd, die tot taak heeft het bestuur te dechargeren voor het gevoerde beheer over het afgelopen boekjaar. Deze commissie is paritair uit werkgevers en werknemers samengesteld.

De desbetreffende verklaring over het boekjaar 2004 is aan dit verslag toegevoegd.

PMA is begin 2004 verhuisd naar een nieuwe lokatie aan de Neuhuyskade in Den Haag.

1.2 Communicatie en informatie

PMA besteedt veel zorg en aandacht aan het actief onderhouden van de relatie die zij heeft met de betrokkenen bij het pensioenfonds. Het beleid van PMA is erop gericht de communicatie-uitingen aan te laten sluiten op de behoeften en belevingswereld van:

- actieve deelnemers
- gepensioneerden
- slapers
- werkgevers

Twee bestuursleden vormen samen met de manager pensioenen de communicatiecommissie. Ieder jaar wordt een Communicatieplan opgesteld, waarin de activiteiten voor het komende jaar worden beschreven. Onderwerpen in dit plan zijn onder andere: de periodiek *Apotheek & Pensioen*, brochures, internet, PMA-deelnemerscontacten en PMA in de media.

Actieve deelnemers

Voor werknemers van 20 jaar en ouder is er de brochure *Zekerheid voor later*, waarin alle aspecten van de pensioenregeling worden behandeld, en de brochure *Meer voor later* over de individuele mogelijkheid om voor extra pensioen te sparen. Daarnaast krijgen alle nieuwe deelnemers de brochures over zorgverlof en verlofsparen. Ieder jaar ontvangt de deelnemer een Pensioen Jaaropgave met daarop de actuele arbeidsgegevens en het opgebouwde en te bereiken pensioen.

Op de website is een rekenmodule aanwezig. Met deze rekenmodule krijgen deelnemers van PMA, nadat zij enkele persoonlijke gegevens hebben ingevuld, meer inzicht in hun pensioensituatie bij PMA.

In het kader van de Seniorenregeling ontvangt de apothekmedewerker tegen het bereiken van de 55-jarige leeftijd de brochure *Minder werken vanaf uw 55ste met behoud van inkomen*. Bij het bereiken van elke volgende fase van de regeling krijgt de deelnemer bericht.

Tegen de pensioengerechtigde leeftijd ontvangt de deelnemer een uitgebreide pensioenberekening met de keuzemogelijkheden en de brochure *Kies het pensioen dat bij u past*.

PMA streeft naar het intensiveren van het persoonlijke contact met de actieve deelnemers en het continu verbeteren van de toegankelijkheid tot de pensioenmaterie. Daartoe worden ondermeer enkele malen per jaar spreekuren georganiseerd op wisselende locaties in Nederland. Ook wordt ieder jaar deelgenomen aan de

beurs van Optima Farma, die speciaal is bedoeld voor apothekmedewerkers.

Gepensioneerden

In de maand januari ontvangen zij de fiscale jaaropgave en een pensioenbrief met de belangrijkste wijzigingen met betrekking tot hun pensioenuitkering.

Slapers

De voormalige apothekmedewerkers die nog pensioenaanspraken hebben bij PMA, de zogenaamde slapers, ontvangen ieder jaar een Pensioen Jaaropgave met daarop de actuele gegevens met betrekking tot de bereikte pensioenopbouw.

Werkgevers

De werkgever wordt zo volledig mogelijk op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen bij PMA en SRMA. In ieder geval ontvangt de werkgever alle brochures en de periodiek *Apotheek & Pensioen*. Wat de administratie betreft speelt de werkgever een belangrijke rol. De werkgever, of diens administratiekantoor, is immers primair verantwoordelijk voor het doorgeven van mutaties in het werknemersbestand. PMA stelt alles in het werk om dit zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Voor alle doelgroepen

Het blad *Apotheek & Pensioen* verschijnt in principe twee maal per jaar. Voor de inhoud is het uitgangspunt: 2/3e pensioengerelateerde onderwerpen en 1/3e human interest.

Op de website van PMA (www.pma-pensioenen.nl) worden de doelgroepen afzonderlijk aangesproken. Daarnaast dient de PMA-ijfolijn (070 – 311 01 55) als helpdesk.

PMA is begin 2004 verhuisd naar een nieuw kantoorpand. De verhuizing is aangegrepen om een nieuw logo te introduceren, welke beter aansluit bij de huisstijl zoals die zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld.

In het blad *Apotheek & Pensioen* komen zowel pensioeninhoudelijke onderwerpen aan de orde als onderwerpen met een wat luchtiger karakter (meestal wel gerelateerd aan de apothekbranche of het onderwerp pensioering). Het blad komt standaard uit in de maanden maart en september en zo nodig verschijnt er een extra editie.

1.3 Algemene ontwikkelingen op pensioengebied

In de uitgave van maart is veel aandacht besteed aan het onderwerp 'vrouwen en pensioen'. Een voor de doelgroep van PMA zeer interessant onderwerp gezien de bestandsopbouw. Daarnaast een uitgebreid artikel over onze nabestaandenregeling. Nabestaandenpensioen is regelmatig in het nieuws geweest omdat veel pensioenregelingen op dit punt zijn verslechterd (verzekering op risicobasis). Dit geldt overigens niet voor de regeling van PMA. Verder is in deze uitgave aandacht besteed aan de indexatie van de pensioenen, het beleggingsjaar 2003 en de aanstaande wijzigingen in de WAO. Het human interest-artikel ging over een apothekersassistent die tevens concertzangeres is.

Het belangrijkste onderwerp van de uitgave van september was de per 1 januari 2005 doorgevoerde versoering van de Seniorenregeling. Verder was er aandacht voor enkele cijfers uit het jaarverslag van 2003 en lichtte de directeur in een interview de financiële positie van PMA toe. Andere belangrijke onderwerpen van deze uitgave zijn de introductie van pensioensparen, de verlaging van de toetredingsleeftijd van 25 naar 20 jaar per 1 januari 2005 en de campagne van pensioen kijker.nl. Tenslotte op de achterpagina het verhaal van een apothekersassistent die in contact is geraakt met het sjamanisme. In *Apotheek & Pensioen* van maart 2004 is de voorwaardelijkheid van de indexatie nog eens benadrukt.

In 2004 is er een brochure toegevoegd aan de brochurelijst, *Meer voor later*, over de nieuwe pensioenspaarregeling. Verder zijn, op *Zekerheid voor later* na, alle brochures in herdruk verschenen. Deze brochures zijn geactualiseerd en voorzien van het nieuwe logo.

Het bezoekersaantal van de website heeft ook in 2004 de stijgende lijn voortgezet. Het gemiddeld aantal bezoekers per week steeg van 87 in 2003 naar 135 in 2004.

Zoals gebruikelijk zijn er in 2004 weer vier pensioensprekuren georganiseerd in de maanden maart, april, oktober en november. Ditmaal konden klanten van PMA terecht in 's-Hertogenbosch, Enschede, Alkmaar en Dordrecht voor een persoonlijk gesprek met één van onze adviseurs. Gemiddeld maakten zo'n 40 klanten gebruik van deze mogelijkheid.

In 2004 is tweemaal een beroep gedaan op PMA om een presentatie te geven over de pensioenregeling. Verder was PMA op 25 september aanwezig op de

Optima Farma Beurs in de Jaarbeurs in Utrecht. Hieronder worden enige algemene ontwikkelingen op pensioengebied toegelicht, met daarbij, waar relevant, aangegeven wat de visie van PMA is, en hoe PMA hierop heeft ingespeeld.

Bronvermelding: voor de teksten in dit hoofdstuk *Algemene ontwikkelingen* is gebruik gemaakt van een publicatie door Mercer Human Resource Consulting.

Juridisch kader

Pensioenwet

Nadat de Staatssecretaris van SZW in november 2003 een update betreffende de hoofdlijnen voor de Pensioenwet aan de Tweede Kamer had aangeboden, werd in 2004 nader overleg met het veld gepleegd over de nieuwe Pensioenwet. Deze wet moet op 1 januari 2006 in werking treden. Onderdeel van de Pensioenwet is het nieuwe Financiële Toezichtskader (elders in dit hoofdstuk beschreven). Een van de kritiepunten op de nieuwe wet is dat een pensioenfonds altijd het risico zou moeten dragen voor wanbetaling van de werkgever en dat een verbod op de bepaling in een pensioenreglement van "geen premie, geen recht" niet meer toegestaan zou zijn.

PMA is het met genoemde kritiepunten eens. PMA hanteert in het reglement de bepaling dat er geen pensioenrechten worden gegeven indien de werknemer en de werkgever beiden nalatig zijn geweest hun aandeel in de premie te voldoen. In de praktijk werkt deze bepaling goed en billijk. Er is overigens sprake van een zeer gedisciplineerde en goed gereguleerde bedrijfstak.

Leeftijdsdiscriminatie

Na de inwerkingtreding op 1 mei 2004 van de Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd bij de arbeid heeft de Commissie Gelijke Behandeling diverse uitspraken gedaan inzake leeftijdsdiscriminatie bij pensioenregelingen. Een van de onderwerpen waarover de Commissie heeft geoordeeld is de vrijwillige aanvullingsmogelijkheid van de deelnemer tot de fiscaal maximale premiepercentages (bijsparen). Met dezelfde motivatie als bij de verplichte deelnemersbijdrage werd ook de vrijwillige deelnemersbijdrage gezien als verboden onderscheid. Ook hiervoor werd een recht-

vaardigingsgrond aangevoerd, namelijk het bieden van voldoende mogelijkheden om door vrijwillig bijsparen tot een adequaat pensioen te komen. In dit geval werd er geen ander passend middel aanwezig geacht voor deelnemers om gebruik te kunnen maken van de fiscale mogelijkheden om het pensioen aan te vullen tot een adequaat pensioen. Om die reden levert een dergelijke aanvullingsmogelijkheid naar de mening van de Commissie geen strijd op met de Wet gelijke behandeling op grond van de leeftijd bij de arbeid.

Bij PMA bestaat de mogelijkheid van vrijwillig bijsparen; er is dus een aanvullende vrijwillige pensioenspaarregeling. De regeling voldoet aan de fiscale eisen en is niet strijdig met de Wet gelijke behandeling op grond van leeftijd bij arbeid.

Wettelijk recht uitruil ouderdompensioen voor nabestaandenpensioen

De minister van SZW heeft er op verzoek van de Tweede Kamer mee ingestemd om in de Pensioenwet het recht op te nemen om ouderdompensioen uit te ruilen voor nabestaandenpensioen. Het is nog afwachten hoe dit voorstel nader zal worden uitgewerkt. Het voorstel zou ertoe leiden dat in pensioenregelingen verplicht een nabestaandenpensioenvoorziening moet worden opgenomen. Ook degenen die deelnemen aan een regeling die niet voorziet in nabestaandenpensioen of slechts in een nabestaandenpensioen op risicobasis tot 65 jaar, moeten het recht krijgen om een deel van hun ouderdompensioen om te zetten in nabestaandenpensioen.

Bij PMA is het nabestaandenpensioen standaard mee-verzekerd. Er is dus geen uitruil van ouderdompensioen in nabestaandenpensioen nodig. PMA acht het niet wenselijk dat bij pensioeningang het ouderdompensioen zou moeten worden aangewend voor verzekering van nabestaandenpensioen; het ouderdompensioen dient op dit punt niet 'onverwacht tegen te vallen'. Bij PMA valt de regeling altijd in het voordeel uit van de deelnemers: indien om wat voor reden dan ook het nabestaandenpensioen niet nodig wordt bevonden door de partners dan kan dit nabestaandenpensioen worden omgezet in extra ouderdompensioen. Ook een deelnemer zonder een partner heeft dit recht.

Financieel kader en toezichtkader

Fusie Pensioen- & Verzekeringskamer en De Nederlandsche Bank

De door het kabinet gewenste fusie tussen de Pensioen- & Verzekeringskamer (PVK) en De Nederlandsche Bank (DNB) is op 30 oktober 2004 gerealiseerd. DNB neemt alle taken van de PVK over. De naam PVK blijft overigens staan in de PSW en andere wetgeving. Statuten, reglementen en dergelijke hoeven niet direct te worden aangepast aan de naamswijziging.

Voor PMA heeft dit geen directe gevolgen.

Financieel Toetsingskader

Begin 2004 heeft het kabinet de Hoofdlijnen voor de regeling van het financiële toezicht op pensioenfondsen in de Pensioenwet (FTK) vastgesteld. De hoofdlijnen zijn op 11 maart aanvaard door de Tweede Kamer.

Uitgangspunt van het FTK is dat verplichtingen op marktwaarde worden gewaardeerd. De voorziening pensioenverplichtingen wordt in dit geval niet meer berekend met een vaste rekenrente van 4%, maar met een marktconforme rente die in de tijd zal variëren.

Het in het FTK gedefinieerde Minimaal Vereist Vermogen (MVV) is vastgesteld op circa 105% van de voorziening pensioenverplichtingen op marktwaarde.

Tegenover de marktwaarde van de onvoorwaardelijke verplichtingen moet een zodanig vermogen staan dat naar verwachting voldoende is om te voorkomen dat het fonds binnen 1 jaar terecht komt in een situatie van onderdekking. De daarbij aan te houden zekerheidsmaat is op 97,5% gesteld. Om aan deze eis te kunnen voldoen, is er een buffer benodigd boven de technische voorzieningen.

In het FTK zijn specifieke regels opgenomen met betrekking tot de voorwaardelijke verplichtingen. Voorwaardelijke verplichtingen zijn verplichtingen waarvan de realisatie afhankelijk is van in de toekomst door het bestuur te nemen beslissingen, zoals indexatie. Het bestuur van het fonds kan voor deze voorwaardelijke verplichtingen een ambitieniveau vaststellen.

1.3 Algemene ontwikkelingen op pensioengebied

Zolang het vermogen van het fonds minder bedraagt dan het vermogen dat benodigd is om de geambieerde indexatie naar verwachting na te kunnen komen, is er potentieel een opslag op de nominale kostendekkende premie gewenst om deze ambitie te realiseren.

De kostendekkende premie bestaat uit de volgende elementen:

1. Actuarieel benodigde premie voor inkoop van onvoorwaardelijke onderdelen;
2. Een opslag voor uitvoeringskosten;
3. Een solvabiliteitsopslag. De doelstelling van deze solvabiliteitsopslag is:
 - het handhaven van het Vereist Vermogen dan wel het bereiken hiervan binnen de gestelde horizon van maximaal 15 jaar;
 - het vormgeven van de voorwaardelijke onderdelen conform het geformuleerde ambitieniveau.

De hoogte van de kostendekkende premie is afhankelijk van de nadere invulling van het FTK en het ambitieniveau voor indexatie. De hoogte van deze premie wijzigt met de wijziging van de marktrente. In de Hoofdlijnen is vastgelegd dat nog nader zal worden bezien op welke wijze een te grote premievolatiliteit kan worden voorkomen.

Het FTK wordt ingevoerd in het kader van de invoering van de Pensioenwet. Mocht die invoering later plaatsvinden dan op de beoogde datum 1 januari 2006 dan zal het FTK ook later worden ingevoerd.

De financiële positie van PMA is gezond. Er kan aan de beoogde doelstellingen worden voldaan. De pensioenen konden normaal worden geïndexeerd (3,5 % in januari 2004). Per 1 januari 2005 vond geen indexatie plaats, maar dat heeft niet te maken met de financiële positie van PMA maar met het feit dat de lonen in de CAO apotheken niet stegen. Beoogd wordt namelijk met de indexatie de algemene loonontwikkeling te volgen. Alhoewel er de ambitie is om op lange termijn de pensioenen waardevast te houden moet in dit kader nadrukkelijk worden opgemerkt dat de indexatie voorwaardelijk is.

Pension fund governance

De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft de pensioenwereld verzocht te komen met voorstellen voor een goed pensioenfondsbestuur.

Aanleiding hiervoor waren de financiële problemen bij veel fondsen. Zowel de Stichting voor Ondernemingspensioenfondsen (Opf) en de VB hebben naar aanleiding hiervan codes voor goed pensioenfondsbestuur gepresenteerd. De code van Opf bevat aanbevelingen om tot een goed pensioenfondsbestuur te komen, zoals openheid, verantwoording en het geven van rekenschap. De code van de VB gaat uit van een College van Belanghebbenden waaraan het bestuur van een pensioenfonds zeggenschap aflegt.

Het ministerie van SZW heeft in juni 2004 een studiedag over het onderwerp laten organiseren. Ook is aan advocatenkantoor Allen & Overy en consultancybureau Boer & Croon gevraagd een rapport ter nadere invulling van deze problematiek op te maken. Dit rapport is in september aan de minister aangeboden. Het rapport bevat veel aanbevelingen, deels gericht tot de sociale partners en deels tot de wetgever. Een van de aanbevelingen is dat er één code moet komen voor goed pensioenfondsbestuur die zal gelden voor alle pensioenfondsen in ons land, ongeacht of ze groot of klein zijn. Deze code legt vast hoe het afleggen van verantwoording door en het toezicht op bestuurders van pensioenfondsen wordt geregeld. Verder worden in het rapport aanbevelingen gedaan voor onder andere zekerstelling van de onafhankelijkheid van de actuaris en accountant en wordt er gepleit voor een auditcommissie, aanscherping van de deskundigheidseisen en strengere eisen aan het jaarverslag.

Het rapport is in september door de minister aan de Stichting van de Arbeid (STAR) aangeboden. Naar aanleiding hiervan heeft de STAR begin december een plan van aanpak aan de minister gezonden. De concrete vormgeving en invulling op decentraal fondsniveau zal nadrukkelijk ruimte moeten bieden voor differentiatie en maatvoering, waarbij fondsen de mogelijkheid moeten krijgen om binnen de uitgangspunten en principes ook eigen wegen te bewandelen die passen bij de specifieke karakteristieken van de desbetreffende fondsen.

PMA is voorstander van transparantie en legt graag verantwoording af aan relevante partijen. PMA heeft al sedert de oprichting voorzien in terugkoppeling aan de achterban van het bestuur, zijnde CAO partijen. Hiertoe is een commissie gevormd bestaande uit 5 vertegenwoordigers van werkgemers en 5 vertegenwoordigers van werknemers die jaarlijks het bestuur beoordeelt op het gevoerde beleid en beheer.

Uitbesteding

De PVK heeft via beleidsregels nadere invulling gegeven aan haar bevoegdheid om eisen te stellen aan pensioenfondsen die bedrijfsprocessen uitbesteden aan derden. De beleidsregels zijn met ingang van 1 februari 2004 van kracht. Het pensioenfonds dient beleid vast te stellen met betrekking tot de beheersing van risico's die samenhangen met de uitbesteding van bedrijfsprocessen. Dit beleid dient in ieder geval in te houden dat het pensioenfonds er voor zorgt dat het voldoende waarborgen verkrijgt voor het handhaven van een beheerste en integere bedrijfsvoering. De afspraken inzake de uitbesteding met uitvoerende organisaties moeten worden vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst (Service Level Agreement).

PMA geeft uiteraard invulling aan deze beleidsregel. Beheersing van (operationele) risico's, zowel bij uitbesteding als bij interne uitvoering, is van groot belang. Het beleid van PMA is om processen en werkzaamheden uit te besteden bij externe partijen indien dit de kwetsbaarheid voor PMA als geheel vermindert en de continuïteit bevordert.

Effectenverkeer

Een deel van het toezicht op pensioenfondsen is overgegaan van de DNB naar de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Of een fonds onder het toezicht van de AFM valt, hangt af van het volume van de beleggingstransacties. De fondsen die wel onder dit toezicht vallen moeten per 1 september 2004 onder meer een aangepaste gedragscode hebben die voldoet aan de eisen van zowel DNB als de AFM. De pensioenkoepels Opf/VB/UB hebben voor deze fondsen een aangepaste modelgedragscode ontwikkeld.

PMA valt onder het toezicht van de AFM. De gedragscode die PMA reeds hanteerde is vervangen door de modelgedragscode van de pensioenkoepels.

Medezeggenschap bij pensioenfondsen

Sedert enige jaren ligt er een convenant tussen de Stichting van de Arbeid en het Coördinatieorgaan Samenwerkende Ouderenorganisaties dat toeziet op verbetering van de medezeggenschap bij pensioenfondsen.

PMA is van mening dat de belangen van de gepensioneerde apothekemedewerkers goed worden behartigd (evenals die van de medewerkers in dienst van een openbare apotheek

en de medewerkers die met premievrije pensioenrechten uit de apotheek zijn vertrokken) en dat wat dat betreft een specifieke medezeggenschap eigenlijk niet nodig zou zijn. Niettemin is besloten een deelnemersraad in te stellen teneinde de gewenste zeggenschap ook formeel naar behoren te regelen. In 2004 is een reglement voor de deelnemersraad in de statuten opgenomen. Inmiddels is een vertegenwoordiging uit de kring van gepensioneerden tot stand gekomen, maar is het helaas nog niet gelukt om vertegenwoordigers vanuit de FNV Bondgenoten en de CNV Publieke Zaak aan te trekken. De bonden hebben diverse pogingen ondernomen maar het animo vanuit het veld was nog blijkbaar minimaal.

Fiscaal kader

Fiscale behandeling van pensioenen

Gezien de toenemende vergrijzing en de daarmee gepaard gaande financiële druk op de werkenden streeft het kabinet naar een toename van de arbeidsparticipatie van ouderen. Een van de sturingsmiddelen die het kabinet hierbij kan inzetten is de fiscale begeleiding van pensioenen. De huidige fiscale pensioenwetgeving is nog van recente datum, in juni 1999 werd de "Wit-teveen" wetgeving immers ingevoerd. Deze wetgeving voorzagt juist in uitbreiding van de fiscale mogelijkheden tot vervroegde pensionering. Inmiddels is de voorgestelde Wet aanpassing fiscale behandeling VUT/prepensioen en introductie levensloop aangenomen door de Eerste Kamer. Dit wetsvoorstel strekt ertoe de fiscale faciliteit van pensionering voor de leeftijd van 65 te beëindigen. Daarnaast wordt de fiscale behandeling voor de levensloopregeling geïntroduceerd. De voorgestelde wetgeving brengt met zich mee dat VUT- en prepensioenregelingen vanuit fiscaal oogpunt niet meer zijn toegestaan. Hetzelfde geldt voor overbruggingspensioen. De opbouw van het ouderdomspensioen dient voortaan gericht te zijn op de leeftijd van 65 jaar. Het zogenaamde 40 deelnemersjaren pensioen vormt hier nog een uitzondering op. Aan deelnemers met 40 deelnemersjaren kan op de leeftijd van 63 jaar namelijk een vol pensioen (70% eindloon) toegezegd worden. Naast de beperkingen van de pensioenopbouw worden de mogelijkheden om te sparen voor verlof of eerdere uittreding uitgebreid via de levensloopregeling. Deze regeling biedt de werknemer jaarlijks de mogelijkheid maximaal 12% van het salaris in te leggen tot een maximum van 210% van het salaris. Over de stortin-

1.3 Algemene ontwikkelingen op pensioengebied

gen hoeft geen loonbelasting en premieheffing volksverzekeringen te worden ingehouden en afgedragen, wel premieheffing werknemersverzekeringen. Het saldo uit de levensloopregeling kan later opgenomen worden ter financiering van een verlofperiode. De opnamen zijn onderworpen aan loonbelasting en premieheffing volksverzekeringen.

De voorgestelde wet voorziet in inwerkingtreding van het nieuwe regime op 1 januari 2006 waarbij voor diegenen die op 1 januari 2005 55 jaar en ouder zijn en deelnemen aan een op die datum bestaande pensioenregeling, een overgangsregime van toepassing is.

PMA voert met CAO partijen intensief overleg over de implicaties van de nieuwe fiscale pensioenwetgeving op de PMA regelingen. Op hoofdlijnen kan worden gesteld dat PMA zal blijven streven naar een goed pensioen op 65 jarige leeftijd met realistische mogelijkheden om dit pensioen te kunnen verslepen naar een leeftijd vóór 65 jaar.

Europees kader

Verkenning uitvoering pensioenregelingen

Aanleiding voor de verkenning van uitvoering van pensioenregelingen is de discussie over de primaire taak van pensioenfondsen en het functioneren van deze fondsen in de markt.

Eind oktober 2004 is door de minister aan de Stichting van de Arbeid een verkenning van een nieuw model voor de uitvoering van pensioenregelingen gezonden. Het is de bedoeling dat de inhoud van de verkenning vertaald wordt in een wijziging van het wetsvoorstel voor de Pensioenwet. De minister wil dat onderzocht wordt of het mogelijk en verstandig is om het uitvoeringsmodel van pensioenregelingen op basis van verplichte uitbesteding om te bouwen tot een 'opdrachtgever-opdrachtnemer model' oftewel "scheiding van beleid en uitvoering". Dit om de collectieve en solidaire kenmerken van de pensioenregeling enerzijds te behouden en anderzijds de uitvoering over te laten aan de markt.

In de commentaren die tot nu toe zijn verschenen wordt getwijfeld aan de door de minister gestelde noodzaak van invoering van het nieuwe model. De Stichting van de Arbeid heeft in haar brief van 2 december 2004 aan

de minister gevraagd of haar reactie op de verkenning mag worden betrokken bij haar plan van aanpak voor het onderwerp pension fund governance. Dat plan van aanpak voorziet in afronding medio 2005. De minister heeft echter laten weten vast te houden aan de datum 1 februari 2005. De STAR heeft in maart 2005 negatief advies uitgebracht over dit plan.

PMA is het eens met de opvatting van de STAR dat er op dit moment geen noodzaak is tot ontvlechting van beleid en uitvoering. Het model dat PMA hanteert, te weten een samenspel tussen bestuur en uitvoerend bureau, werkt bij de schaalgrootte van PMA prima.

Sociale zekerheid

Arbeidsongeschiktheid

Het kabinet streeft naar het verder terugdringen van het beroep op de arbeidsongeschiktheidsregelingen. In dat kader is de verplichting van een werkgever om tijdens ziekte van een werknemer het loon door te betalen met ingang van 2004 verlengd naar twee jaar. Pas daarna kan recht bestaan op een wettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkering. Een werknemer die in 2004 arbeidsongeschikt is geworden heeft dus niet eerder dan in 2006 recht op een wettelijke uitkering. Wat betreft die wettelijke uitkering zal de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) naar verwachting in 2006 de huidige WAO vervangen. Deze nieuwe wet kent twee onderdelen, namelijk de inkomensvoorziening volledig arbeidsgeschikten (IVA) voor werknemers die volledig arbeidsongeschikt zijn en binnen vijf jaar geen (duurzaam) of een geringe kans (niet duurzaam) op herstel hebben, en de Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA). Personen die minder dan 65% maar meer dan 35% arbeidsgeschikt zijn komen onder deze regeling te vallen.

Werknemers die minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn kunnen geen aanspraak doen op de WGA en dienen, al dan niet bij de eigen werkgever, te blijven werken.

De al doorgevoerde en nog door te voeren wijzigingen hebben ook effecten voor pensioenregelingen. Dit betreft de premievrije voortzetting van de pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid en de aanvullingen op de wettelijke uitkeringen.

Voor deze onderdelen van de pensioenaanspraken is de ingangsdatum in het algemeen één jaar na de eerste

ziektedag. Met het oog op de loondoorbetaling die nu twee jaar gaat duren, zullen de regelingen al in 2005 voor het tweede ziektejaar moeten worden aangepast. Bovendien moet bepaald worden op welke pensioenopbouw de betrokken werknemers in 2005 aanspraak hebben en welke pensioenbijdrage door hen moet worden betaald.

PMA is praktisch gezien een 'vrouwenpensioenfonds'. Van de 19.752 actieve deelnemers zijn er 18.595 vrouw.

Pensioenregeling

Startleeftijd pensioenopbouw per 1 januari 2005 verlaagd van 25 naar 20 jaar

Indexatie in 2004 3,5%; in 2005 geen indexatie omdat CAO-lonen niet zijn gestegen

Seniorenregeling verder versoepeld

2.1 Pensioenregeling van PMA

Algemeen

Op hoofdlijnen wordt hierna een beschrijving gegeven van de pensioenregeling zoals deze sedert 1999 geldt.

Het pensioen is gebaseerd op het middelloonsysteem. De toetredingsleeftijd is vanaf 1 januari 2005 20 jaar, daarvoor 25 jaar. De pensioenrichtleeftijd is 61 jaar.

Het uitgangspunt van de pensioenregeling is dat de apothekmedewerker bij een volledige deelnemingsperiode van ongeveer 40 dienstjaren en pensionering op de pensioenrichtleeftijd van 61 jaar een pensioenniveau bereikt van circa 70 % van het laatstgenoten salaris. In termen van netto – netto is dit over het algemeen 75 à 85 %.

De pensioenuitkering is:

- tot 65 jaar: het ouderdomspensioen, het tijdelijk ouderdomspensioen en een compensatie voor premies volksverzekeringen;
- na 65 jaar: het ouderdomspensioen (plus de AOW).

Ouderdomspensioen

Jaarlijks wordt 2,25 % van de pensioengrondslag opgebouwd als ouderdomspensioen. Deze grondslag wordt berekend over het salaris minus de franchise, welke oorspronkelijk is gebaseerd op de voor-Oortse AOW-uitkering voor ongehuwden, maar sedert 1999 aangepast wordt aan de loonindexatie conform de CAO Apotheken.

Tijdelijk ouderdomspensioen

Bij pensionering vóór de 65-jarige leeftijd ontvangt de gepensioneerde deelnemer nog geen AOW-uitkering. Ter compensatie hiervan bouwt de deelnemer in de periode tussen de 51ste en de 61ste verjaardag een tijdelijk ouderdomspensioen op, dat wordt uitgekeerd vanaf de pensioendatum tot de leeftijd van 65 jaar.

Compensatie premies volksverzekeringen

Het doel hiervan is het verschil te compenseren tussen de premies volksverzekeringen vóór en vanaf 65 jaar. Het niveau is vanwege de fiscale achtergrond variabel. Het betekent een verhoging van de som van ouderdomspensioen en tijdelijk ouderdomspensioen met het percentage van de compensatie.

Bij uitgaande waardeoverdracht wordt de compensatie meegegeven als pensioenaanspraak naar het niveau

zoals dit bij het beëindigen van de deelneming gold. Bij inkomende waardeoverdrachten wordt daartegenover over de rechten bij overdracht geen compensatie door PMA verleend.

Nabestaandenpensioenen

Alle deelnemers, ook degenen die nog geen pensioen opbouwen, zijn standaard verzekerd voor nabestaandenpensioen, ANW-hiaat en wezenpensioen.

Het nabestaandenpensioen ten behoeve van de partner (ingeval van huwelijk, geregistreerd partnerschap of ongehuwd samenwonen) bedraagt 70 % van het ouderdomspensioen.

Bij pensioeningang kan worden gekozen voor omzetting van de aanspraak op nabestaandenpensioen in een hoger ouderdomspensioen. Ook bestaat de mogelijkheid om het nabestaandenpensioen al bij voorbaat niet mee te verzekeren. Dit laatste leidt dan tot een lagere pensioenpremie. Uiteraard geldt deze keuzemogelijkheid alleen voor de deelnemers die in dienst zijn en premiebetalend zijn.

Met de Anw-hiaatverzekering wordt een eventuele wettelijke korting op de Anw-uitkering, of het geheel ontbreken van deze uitkering, gecompenseerd. De hoogte van de uitkering van deze verzekering is mede afhankelijk van het dienstverband (eventueel parttime percentage) van de deelnemer.

Wezenpensioen is verzekerd ter grootte van 14 % van het ouderdomspensioen per kind.

Keuzemogelijkheden pensioen (flexibilisering en individualisering)

Binnen de regeling zijn er de volgende keuzemogelijkheden:

- volledig pensioen of deeltijdpensioen (deeltijdpensioen kan alleen vanaf 61 jaar, bijvoorbeeld als vervolg op de seniorenregeling die eindigt op 61 jaar);
- een gelijk pensioen door de jaren heen, of een pensioen variërend in hoogte (in de eerste jaren na pensionering wat meer pensioen en later wat minder);
- nabestaandenpensioen inruilen voor een hoger ouderdomspensioen;
- afstand doen van het opbouwen van nabestaandenpensioen in ruil voor een korting op de pensioenpremie;

2.2 Wijzigingen in de regeling

- eerder met pensioen gaan, op zijn vroegst op de 55ste verjaardag, met als gevolg een lagere pensioenuitkering;
- later met pensioen gaan, uiterlijk op de 65ste verjaardag, met als gevolg een hogere pensioenuitkering;
- doorwerken na de 61ste verjaardag en daardoor extra pensioen opbouwen (tot uiterlijk de 65ste verjaardag, de uiterste pensioenleeftijd).

Arbeidsongeschiktheid

De pensioenregeling voorziet in een premievrije voortzetting van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid. Indien sprake is van gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid vindt premievrije opbouw naar rato plaats. De jaarlijkse premievrije pensioenopbouw volgt de trend van het algemeen salarisniveau volgens de CAO Apotheken.

Het zogenaamde WAO-hiaat is voor alle werknemers verzekerd door middel van het arbeidsongeschiktheidspensioen (AOP). Het AOP voorziet in een aanvulling op de WAO-uitkering. De som van de wettelijke uitkering en het AOP komt bij volledige arbeidsongeschiktheid overeen met 70 % van het salaris (tot het maximum WAO-dagloon).

Deelnemers die 61 jaar worden en arbeidsongeschikt zijn, gaan conform de pensioenregeling met pensioen. Door anticumulatie wordt slechts het gedeelte van de pensioenuitkering dat de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen overstijgt, aan de deelnemer uitgekeerd.

Algemene indexatie van de rechten

De pensioenregeling voorziet in een voorwaardelijke indexatie van alle pensioenen, waaronder te verstaan:

- de door de actieve werknemers opgebouwde aanspraken;
- de door de vertrokken deelnemers verworven aanspraken;
- de voor de gepensioneerden verworven rechten op ingegaan pensioen.

Het beleid is dat er naar gestreefd wordt dat de pensioenen in een gelijke verhouding tot de salarissen (algemeen niveau CAO Apotheken) blijven staan.

Nadrukkelijk wordt opgemerkt dat de indexatie te allen tijde strikt voorwaardelijk is. Het bestuur kan altijd besluiten geen of slechts gedeeltelijke indexatie toe te passen.

Pensioenregeling

In 2004 is het pensioenreglement op diverse punten aangepast. De belangrijkste veranderingen op een rij:

- Per 1 september 2004 is pensioensparen opgenomen in de regeling. Met pensioensparen heeft een werknemer een individuele keuze om te sparen voor extra pensioen. Het spaarkapitaal kan op drie manieren worden belegd: depositorente PMA, obligatieportefeuille PMA en totaal rendement PMA. Het spaarkapitaal wordt op het moment dat de werknemer de branche verlaat, omgezet in pensioenrechten.
- In 2004 is besloten dat per 1 januari 2005 een aantal factoren veranderen die horen bij de volgende keuzemogelijkheden in de pensioenregeling:
 - eerder of later met pensioen gaan dan de pensioenrichtleeftijd;
 - omzetting van het nabestaandenpensioen in extra ouderdompensioen;
 - de hoogte van het pensioen variëren (eerste 10 jaar wat meer, daarna wat minder).
- Verder is in 2004 besloten dat werknemers vanaf 1 januari 2005 op een jongere leeftijd beginnen met het opbouwen van pensioen. De zogeheten toetredingsleeftijd is per die datum verlaagd van 25 jaar naar 20 jaar.

In hoofdstuk 4 (financiële positie) wordt een aantal wijzigingen in de regeling besproken die een meer financieel karakter hebben.

Per 1 januari 2004 was de indexatie van de pensioenrechten 3,5%. Per 1 januari 2005 zijn de pensioenrechten niet verhoogd. Dat komt omdat de CAO-lonen in 2004 gelijk zijn gebleven. De compensatie premies volksverzekering was in 2004 onveranderd 18%. Ook de franchise is in 2004 niet gewijzigd en bedroeg € 12.446.

Statuten

In 2004 is in de statuten opgenomen dat PMA een deelnemersraad kent. Eind 2004 werd nog gewerkt aan een concrete invulling daarvan door vakbonden en de ouderenbond. Van een operationele deelnemersraad was op dat moment nog geen sprake.

2.3 Deelnemers

In 2004 is het aantal actieve deelnemers wederom gegroeid en wel met 3,4% (2003 met 5,5%)
Het aantal mutaties in de aantallen deelnemers neemt

wat af. In 2004: 15% van het aantal deelnemers aan het begin van jaar (in 2003: 17% en 2002: 20%). Zowel toetredingen als uitdiensttredingen zijn verminderd.

Mutatieoverzicht 2004

Actieve Deelnemers (in dienst)	Niet		Totaal 2004	Totaal 2003
	Premieplichtig	Premieplichtig		
Stand 1/1	16.344	2.758	19.102	18.113
premieplichtig geworden	557	-557		
bij: nieuwe deelnemer	904	809	1.713	2.076
af: gepensioneerd	-157		-157	-134
af: uit dienst met rechten	-513		-513	-550
af: uit dienst zonder rechten		-284	-284	-352
overige mutaties	-106	-3	-109	-51
Stand 31/12	17.029	2.723	19.752	19.102
Bestaande uit:	Vrouwen	Mannen	Totaal 2004	Totaal 2003
Medewerkers A (Apothekersassistenten)	14.530	151	14.681	14.181
Medewerkers B (Overige medewerkers)	4.065	1.006	5.071	4.921
Totaal	18.595	1.157	19.752	19.102

Deelnemers uit dienst, met rechten 1)

	2004	2003
Stand 1/1	6.108	6.014
bij: uit dienst 2)	513	550
af: waardeoverdracht	-138	-221
af: gepensioneerd	-117	-103
overige mutaties 3)	-142	-132
Stand 31/12	6.224	6.108

1) *exclusief 563 volledig arbeidsongeschikten en gedeeltelijk arb. ongeschikt en niet meer werkzaam*

2) *saldo van uit dienst en herintreding*

3) *voornamelijk herintreding*

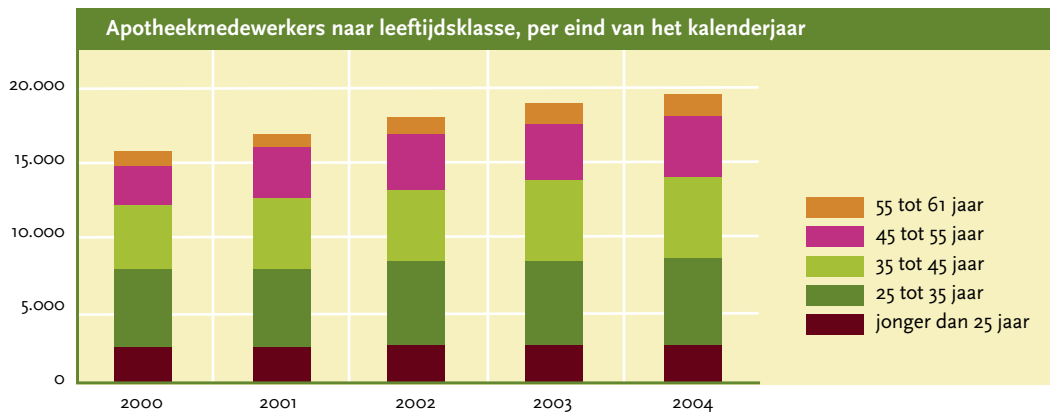
Het totaal van de hier vermelde pensioeningangen is 274. Tezamen met 20 gepensioneerden uit de groep volledig arbeidsongeschikten volgt een aantal van 294.

In het hoofdstuk Pensioenuitkeringen is uiteengezet op welke wijze de deelnemers invulling hebben gegeven aan de keuzes die er omtrent pensioeningang mogelijk zijn.

2.3 Deelnemers

Aantallen deelnemers naar leeftijd

De leeftijdsverdeling van het totaal aantal deelnemers ontwikkelde zich de laatste vijf jaar als volgt:

Duidelijk blijkt dat het aantal deelnemers jonger dan 25 jaar relatief achter blijft bij het totaal aantal. Deze tendens is al vele jaren waar te nemen. Er is sprake van een zekere "ontgroening" die een ongunstige invloed heeft op de pensioenlasten. Dit heeft in vorig boekjaar (2003) geleid tot bijstelling van de premie en kan ook in de toekomst leiden tot een premieverhoging.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het aantal deelnemers per leeftijdscategorie nog eens weergegeven over de laatste twee jaar. De toename van het totale aantal deelnemers concentreert zich in de leeftijd boven de 45 jaar.

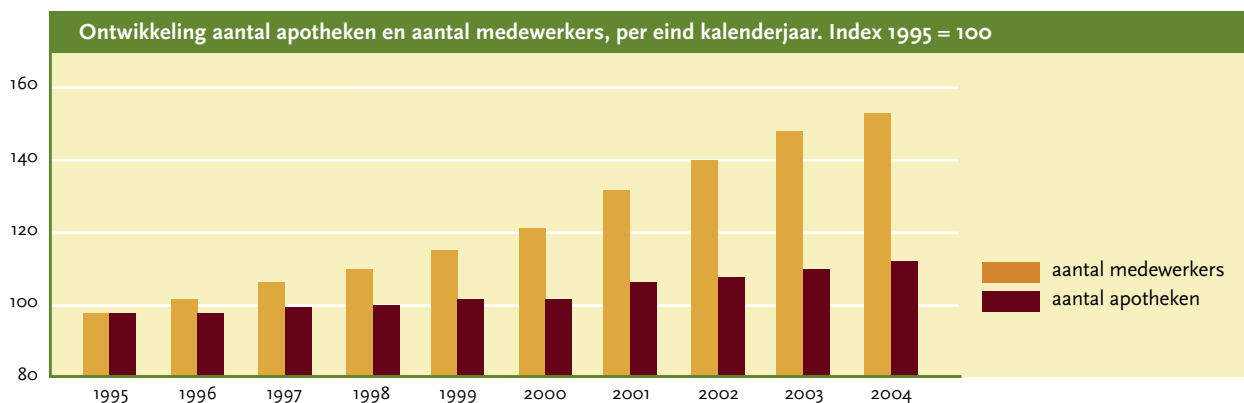
Leeftijdverdeling actieve deelnemers

	Ultimo 2004		Ultimo 2003		Toename van het aantal	
	aantal	%	aantal	%	2004	2003
61 jaar en ouder	278	1%	262	1%	6%	17%
55 tot 61 jaar	1.406	7%	1.229	7%	14%	18%
45 tot 55 jaar	4.327	22%	4.072	21%	6%	9%
35 tot 45 jaar	5.301	27%	5.143	27%	3%	3%
25 tot 35 jaar	5.717	29%	5.638	29%	1%	4%
Jonger dan 25 jaar	2.723	14%	2.758	14%	-1%	2%
Totaal deelnemers	19.752	100%	19.102	100%	3%	5%

In onderstaande grafiek is de hiervoor genoemde ontwikkeling van het totale aantal apothekemedewerkers afgezet tegen de ontwikkeling van het aantal apotheken (zie "kerncijfers" zoals voorin het verslag opgenomen).

Uit deze grafiek blijkt dat het aantal medewerkers per apotheek de laatste tien jaar aanzienlijk is gestegen. Dit heeft deels te maken met de toename van het parttime werken.

Aantallen en uren apothekersassistenten

Na een daling in de laatste jaren is in 2004 het aantal uren per week per apothekersassistent nagenoeg gelijk gebleven, hetgeen in onderstaande tabel is weergegeven.

De tabel onderaan de pagina toont de ontwikkeling in de laatste 10 jaar van het totale volume van aantallen en uren van de apothekersassistenten, alsmede het gemiddelde aantal werkuren per week.

Gemiddeld aantal uren per week (apothekersassistenten)

Ultimo:	2004	2003	2002	2001	2000
Boven 30 jaar	23,2	23,1	23,3	23,4	23,3
25 tot 30 jaar	30,6	31,1	31,2	31,4	31,6
Totaal 25 jaar en ouder	24,7	24,7	24,9	25,2	25,2
Jonger dan 25 jaar	34,1	34,1	34,2	34,5	34,8
Totaal	25,9	25,9	26,2	26,7	27,0

Apothekersassistenten	Totaal aantal werkzame assistenten	Totaal aantal werkuren per week	Toename werkuren per week	Gemiddeld aantal werkuren
Per eind 1995	10.749	306.000	0,3%	28,4
Per eind 1996	11.202	311.000	1,6%	27,6
Per eind 1997	11.546	323.000	3,7%	27,8
Per eind 1998	11.876	331.000	2,5%	27,7
Per eind 1999	12.293	336.000	1,5%	27,5
Per eind 2000	12.662	340.000	1,2%	27,0
Per eind 2001	13.068	348.000	2,4%	26,7
Per eind 2002	13.603	356.000	2,3%	26,2
Per eind 2003	14.181	367.000	3,1%	25,9
Per eind 2004	14.681	379.000	3,3%	25,9

2.3 Deelnemers

Arbeidsongeschiktheid

Het aantal arbeidsongeschikten is in 2004 vrijwel gelijk gebleven. Dat geldt zowel voor het aantal volledig arbeidsongeschikten als het aantal gedeeltelijk arbeidsongeschikten.

Voor de meeste arbeidsongeschikten geldt dat de pensioenopbouw premievrij wordt voortgezet. Daarnaast

ontvangt een aantal arbeidsongeschikten (indien sprake is van een WAO-hiaat) een arbeidsongeschiktheids-pensioen.

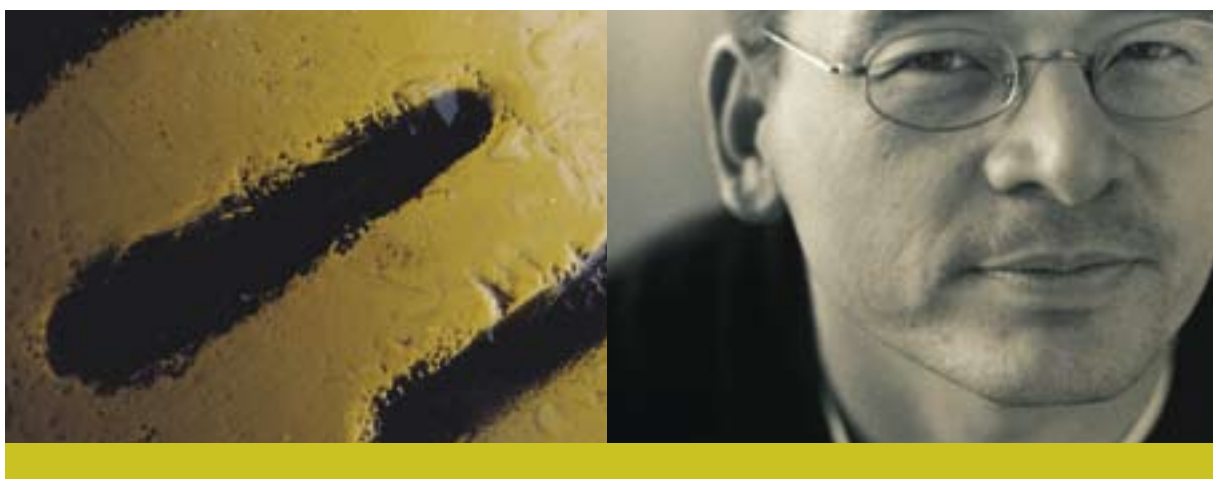
Van het aantal deelnemers dat eind 2004 gedeeltelijk arbeidsongeschikt is, zijn er 183 nog werkzaam in een apotheek.

Arbeidsongeschiktheid : aantallen per het eind van de laatste vijf jaren *

Ultimo:	2004	2003	2002	2001	2000
Volledig arbeidsongeschikt	464	461	456	427	406
Gedeeltelijk arbeidsongeschikt	289	290	271	249	204
Totaal	753	751	727	676	610

* excl. WAO 61 jaar en ouder

De 1.157 mannelijke deelnemers van PMA zijn vooral te vinden onder de zogeheten Medewerkers B. Er zijn slechts 151 mannelijke deelnemers Medewerker A (apothekersassistent).

2.4 Premies

Ten behoeve van de financiering van de pensioenrechten worden aan de aangesloten apothekers en hun medewerkers pensioenpremies in rekening gebracht. Bij de verdeling van de premies tussen werkgevers en werknemers is het uitgangspunt dat (met inachtneming van alle premiecategorieën) werknemers circa 1/3e deel en werkgevers 2/3e deel van de benodigde middelen bijdragen.

De werknemers betalen een deelnemersbijdrage indien zij in aanmerking komen voor pensioenopbouw, derhalve indien zij 25 jaar of ouder zijn (met ingang van 1 januari 2005: 20 jaar).

De verdere financiering vindt plaats door omslag over de werkgevers. Hierbij wordt de werkgeversbijdrage gerelateerd aan het totaal aantal in dienst zijnde werknemers,

dus met inbegrip van deelnemers onder 25 jaar (2005: 20 jaar).

De totale premielast voor de branche was in 2004 circa 10,9 % van de loonsom (12 x maandsalaris + vakantie-toeslag). In 2003 was dit 8,7 %.

In 2004 werd circa € 35,9 miljoen premie ontvangen, een stijging met € 9,3 miljoen ten opzichte van 2003. Deze toename is te verklaren door:

- de verhoging van de premiepercentages (na reductie) met circa 22 % (zie onderstaande tabel);
- toename van het aantal deelnemers: 5 %;
- individuele loonstijgingen en de naverwerking van de in 2003 ingevoerde nieuwe methodiek van functie-waardering binnen de CAO.

Premieoverzicht 2004

x € 1 miljoen	Pensioenpremie	Premie wao-hiaat	Totale premie 2004	Totale premie 2003	Totale premie 2002
Werkgevers	23,8	0,5 ¹⁾	24,3	18,0	11,8
Werknemers	10,7	0,9	11,6	8,6	5,8
Totaal	34,5	1,4	35,9	26,6	17,6

1) deze premiecomponent is impliciet opgenomen in de werkgeversbijdrage

Premie aanpassing per 1 januari 2004

Met ingang van 1 januari 2004 worden de reducties op de premie ingetrokken, en wel in drie gelijke stappen in de jaren 2004, 2005 en 2006 zodat in 2006, behoudens

verdere ontwikkelingen, de feitelijke premie gelijk zal zijn aan de reglementair benodigde premie. Het thans voorziene verloop van de feitelijke premiepercentages (na reducties) is als volgt:

Premie aanpassing per 1 januari 2004

	2004	2005	2006
Werkgever (incl. wao-hiaat)	16,73%	19,66%	22,60%
Deelnemer (pensioen)	8,16%	9,62%	11,08%
Deelnemer (wao-hiaat)	0,63%	0,63%	0,63%

2.5 Pensioenopbouw tijdens werkloosheid

Indien een deelnemer tijdens het deelnemerschap onvrijwillig werkloos wordt en een uitkering ontvangt uit hoofde van de Werkloosheidswet of de Wet Werkloosheidsvoorziening, blijft betrokkene tijdens die periode deelnemer. Dit geschiedt volgens de regeling Financiering Voortzetting Pensioenverzekering (FVP).

Verzekerd is in ieder geval nabestaandenpensioen, terwijl voor personen van 40 jaar en ouder voortgezette pensioenopbouw plaats vindt, voor zover zij een loon-gerelateerde WW-uitkering ontvangen. Personen die op

de eerste WW-dag 57,5 jaar of ouder zijn, hebben ook recht op voortgezette pensioenopbouw gedurende de vervolguitkering WW.

In 2004 is het aantal lopende dossiers fors gestegen ten opzichte van het jaar ervoor. Dat komt vooral doordat er nieuwe soorten gerechtigden zijn toegelaten tot de regeling van het FVP. Omdat dat met terugwerkende kracht is gaan gelden, ontstond in 2004 een inhaalslag. Ook het aantal afgehandelde dossiers is in 2004 toegenomen.

Lopende dossiers	ultimo 2004	ultimo 2003
In afwachting van uitspraak door FVP	3	9
In 2004 of eerder toegekend door FVP	159	72
Totaal	162	81

Afgehandelde dossiers	in 2004	in 2003
Afgewezen door FVP	9	2
Betaling ontvangen van FVP	49	37
Totaal	58	39

2.6 Waardeoverdracht van pensioenaanspraken

Teneinde pensioenverlies door de deelnemers als gevolg van pensioenbreuk (bij wisseling van dienstbetrekking) te voorkomen, is PMA aangesloten bij het circuit van waardeoverdracht.

Sedert introductie van het systeem van overdracht van waarde van pensioen is het gebruik hiervan fors toegenomen, alhoewel een stabilisatie lijkt op te treden.

Aantal waardeoverdrachten	2004	2003	2002	2001	2000
Uitgaand (van PMA naar elders)	139	221	246	310	182
Inkomend (van elders naar PMA)	207	343	218	212	75
Totaal	346	564	464	522	257

2.7 Seniorenregeling

De Seniorenregeling is een CAO-regeling, die is ondergebracht bij de Stichting Regelingen Medewerkers Apotheken. In verband met de relatie tussen de Seniorenregeling en pensioenering (het uittreddings-traject) is op deze plaats ook informatie opgenomen.

De Seniorenregeling biedt de apothekemedewerkers de mogelijkheid om, door gebruikmaking van de regeling, geleidelijk te wennen aan het niet meer deelnemen aan het arbeidsproces. Daarnaast wordt beoogd degenen die bij het klimmen der jaren het werk als “te zwaar” ervaren, in de gelegenheid te stellen minder uren per week te werken, zonder aan inkomen in te moeten boeten. Gebruikmaking van de regeling is niet verplicht.

Na een eerdere versobering per 1 april 2002 is de regeling met ingang van 1 januari 2005 verder versoberd. De oorspronkelijke 1e fase is komen te vervallen. Dat betekent dat de leeftijd om te kunnen deelnemen 5 jaar

is opgeschoven naar 55 jaar. Verder is het maximale aantal seniorenuren verlaagd van 16 naar 8 uur. Het aantal uren dat minimaal moet worden gewerkt is gehandhaafd op 20 uur.

Door de versoberingen zijn er twee overgangsregelingen ontstaan:

- Deelnemers die op 1 april 2002 al in de 2e t/m 4e fase van de Seniorenregeling zaten, behouden het recht op de Seniorenregeling zoals die gold vóór 1 april 2002;
- Deelnemers die op 1 januari 2005 deelnamen aan de Seniorenregeling, doch niet behoren tot bovenstaande groep, behouden het recht op de Seniorenregeling zoals die gold vóór 1 januari 2005.

Per 31 december 2004 zijn er 1227 apothekemedewerkers die van de Seniorenregeling gebruik maken, als volgt te verdelen over de vier leeftijdsafhankelijke fasen:

Leeftijd	Aantal 2004	Aantal 2003	Aantal 2002	Gemiddeld 2004 vergoed. p.mnd per persoon	Maximum toegestane vermindering
50 t/m 54	624	572	556	€ 125	2 uur
55 t/m 56	236	227	228	€ 230	4 uur
57 t/m 58	246	188	121	€ 595	12 uur
59 t/m 60	121	118	111	€ 900	16 of 20 uur
Totaal	1227	1105	1016		

Gebruikmakingsfrequentie		2004	2003	2002
1e fase	50 t/m 54	57%	57%	59%
2e fase	55 t/m 56	73%	73%	70%
3e fase	57 t/m 58	78%	71%	65%
4e fase	59 t/m 60	69%	72%	74%

In het onderstaande overzicht wordt via een tijdbalk verduidelijkt welke uittreddingsmogelijkheden er in 2004 voor de apothekemedewerker waren.

Leeftijd	Fase
50	Ingang 1e fase Seniorenregeling
55	Ingang 2e fase + eerste mogelijkheid vervroegde pensioenering
57	Ingang 3e fase
59	Ingang 4e (laatste) fase
61	Einde Seniorenregeling; pensioenrichtleeftijd ; mogelijkheid van deeltijdpensioen
65	Uiterste pensioendatum

2.8 Pensioenuitkeringen

Flexibele pensionering

In 2004 zijn in totaal 294 deelnemers met ouderdomspensioen gegaan.

Ten opzichte van de standaardpensioenleeftijd van 61 jaar kan gekozen worden voor een eerdere of latere pensioeningang. De eerst mogelijke leeftijd is 55, de laatst mogelijke leeftijd is 65 jaar. Bij vervroeging wordt het pensioen gekort, bij uitstel verhoogd. Uitstel is alleen mogelijk indien het dienstverband wordt gecontinueerd.

Van het aantal deelnemers dat in 2004 61 jaar werd heeft 78 % gekozen voor directe pensioeningang (in 2003 77 %). Voor uitstel werd door 22 % van de deelnemers gekozen (in 2003 23 %).

Onderstaand een overzicht van de verdeling van de in 2004 gepensioneerden, naar de keuze die zij hebben gemaakt:

Gepensioneerden (ouderdomspensioen) in 2004	Aantal	%	Gepensioneerd in 2004	Gepensioneerd in 2003
Deelnemers die in 2004 61 jaar zijn geworden:				
- gepensioneerd op de pensioenrichtleeftijd 61 jaar	188	78%	188	160
- pensionering uitgesteld	54	22%		
Totaal 61 jaar geworden:	242	100%		
Overige in 2004 gepensioneerden:				
- vervroegd pensioen (jonger dan 61 jaar)			29	37
- uitgesteld pensioen (ouder dan 61 jaar)			77	60
Totaal gepensioneerd			294	257

Variabel ouderdomspensioen

Keuze hiervoor houdt in dat de eerste 10 jaar na pensioeningang de uitkeringen hoger zijn dan nadien.

Van de deelnemers die in 2004 met pensioen gingen koos 52 % voor een variabel ouderdomspensioen (vorig jaar 68 %). Voor de hierbij mogelijke maximum variant werd in 89 % van de gevallen gekozen (in 2003 87 %).

Omzetting nabestaandenpensioen

Bij pensioeningang kan worden gekozen voor omzetting van de aanspraak op nabestaandenpensioen in een hoger ouderdomspensioen.

Hiervan werd in 2004 door 61 % van de deelnemers gebruik gemaakt. Vorig jaar was dit 60 %.

Niet meeverzekerd nabestaandenpensioen

De mogelijkheid bestaat om dit pensioen al bij voorbaat niet mee te verzekeren. Deze optie wordt eind 2004 door 151 deelnemers toegepast (eind 2003: 147 deelnemers).

Ten opzichte van het aantal actieven van 25 jaar en ouder (ruim 17.000) wordt slechts door een relatief klein aantal deelnemers van deze optie gebruik gemaakt. Afstand doen van een aanspraak op nabestaandenpensioen houdt voor een eventuele achterblijvende partner een risico van inkomensderving in en daarom wordt aangenomen dat deelnemers hier voorzichtig mee omgaan.

Aantal en omvang van de uitkeringen in 2004

Het totaal aantal personen aan wie pensioenuitkeringen zijn verricht steeg in 2004 met circa 6 %. Dit percentage is ongeveer gelijk aan dat in de laatste jaren.

Per 1 januari 2004 is als gevolg van indexatie het niveau van de uitkeringen met 3,5 % verhoogd.

In 2004 werd ca. € 14,9 miljoen aan pensioenuitkeringen verricht, een toename ten opzichte van 2003 met circa 10% (in lijn met voorgaande jaren).

Pensioenuitkeringen	Aantal ultimo		Uitkeringen (x € 1.000)	
	2004	2003	2004	2003
Ouderdomspensioen	2.350	2.200	13.129	11.914
Nabestaandenpensioen	335	312	1.051	986
partnerpensioen	240	225		
anw-hiaat	39	38		
wezenpensioen	56	49		
Arbeidsongeschiktheidspensioen 1)	270	284	504	499
Afkoopsommen/restituties			263	236
Totaal	2.955	2.796	14.947	13.635

1) hier zijn alleen de aantallen van de feitelijk ingegane uitkeringen WAO-hiaat vermeld.

2.9 Herverzekering

Terzake van overlijdensrisico (ten behoeve van afdekking van calamiteiten) is een stop-loss herverzekeringsovereenkomst afgesloten met de Algemene Levensherverzekeringmaatschappij, onderdeel van Swiss Re Life & Health Nederland N.V. Het betreft een excedent herverzekering waarbij schades die boven 125 % van het verzekerd bedrag uitkomen, worden gedekt. Onder schade is te verstaan hetgeen voor ingaand nabestaandenpensioen en ANW-hiaat benodigd is, verminderd met de aanwezige voorziening voor de desbetreffende deelnemer.

Jaarlijks wordt bezien of uitkering aan de orde is. Dit was niet het geval.

Het contract is vanaf 1 januari 2004 verlengd (dekking van nabestaandenpensioen en ANW-hiaat) en heeft een looptijd van 3 jaar.

Beleggingen

Rendement op beleggingsportefeuille
10,9%

Belegd vermogen met € 87 miljoen
gestegen tot € 776 miljoen

Valutarisico verder afgedekt

3.1 Beleggingsbeleid

Het bestuur bepaalt telkens in december het beleggingsplan en de streefgewichten van de diverse beleggingscategorieën (de z.g. normportefeuille) voor het volgende jaar.

Voor elke categorie beleggingen worden benchmarks vastgesteld, waarmee de behaalde rendementen op de beleggingen worden vergeleken. Deze benchmarks worden ook gehanteerd voor de bepaling van de z-score, de toets die krachtens de Vrijstellingsregeling ingevolge de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds is ingesteld voor het meten van relatieve rendementen en ten behoeve van de vaststelling of aan de eisen voor de verplichtstelling is voldaan.

Het Bestuur stelt aan de hand van het beleggingsplan de strategische invulling voor het volgende jaar vast en de ruimte voor de tactische allocatie. Dit plan wordt door het bureau van PMA en de Beleggingscommissie samen opgesteld.

Voor de strategische portefeuilverdeling op lange termijn zijn streefpercentages vastgesteld met bandbreedtes, waarbinnen de categorieën zich mogen bewegen.

De directie bepaalt gedurende het jaar, gelet op de ontwikkelingen op de financiële markten en de marktverwachtingen, de tactische invulling van de categorieën binnen de aangegeven bandbreedtes. De Beleggingscommissie besluit bij eventuele over- / onderschrijdingen van de bandbreedtes of naar de grenzen van deze bandbreedtes wordt teruggekeerd door verkopen respectievelijk aankopen.

Risicoprofiel beleggingen

Er is een bestuurlijke preferentie voor stabiele opbrengsten en beheersbare beleggingsrisico's. Naast spreiding over verschillende beleggingscategorieën vindt spreiding over verschillende managers plaats. De intentie is het grootste deel van de portefeuille te beleggen met een laag relatief risico, dat wil zeggen dat de uitslagen ten opzichte van de eigen benchmarks (normportefeuille) niet al te groot kunnen zijn.

Om minder gevoelig te zijn voor korte termijn valutabewegingen is het US-dollar risico voor vastrentende waarden geheel en voor aandelen voor driekwart afge-

dekt. Eind november is de afdekking voor aandelen verhoogd van de helft naar driekwart. Hierdoor wordt het valutarisico verminderd. PMA voert thans geen actief valutabeleid. Bedoelde afdekking is dus strategisch.

Strategische allocatie beleggingen

Periodiek worden studies verricht waarbij het beheer van verplichtingen en beleggingen in samenhang worden bekeken. Via een geïntegreerde benadering worden de belangrijkste elementen van de financiering van een pensioenfonds op elkaar afgestemd. Deze elementen zijn: premiebeleid, indexatiebeleid en beleggingsbeleid.

In 2004 is besloten om in 2005 wederom zo'n toekomstverkenning uit te voeren, waarbij eveneens rekening wordt gehouden met de eisen die worden gesteld in het kader van het nieuwe financiële toezicht, zoals elders in dit hoofdstuk beschreven. In het nieuwe toezichtskader wordt gefocust op marktwaardebenadering, waarin met name het renterisico en het indexatierisico de belangrijkste elementen zijn.

PMA zal in genoemde studie analyseren op welke wijze binnen het beleggingsbeleid zo goed mogelijk kan worden ingespeeld op reductie van het renterisico, op verbetering van rendement en op verlaging van beleggingsrisico in algemene zin. Onderzocht zal worden of het toevoegen van zgn. "alternatieve" beleggingen aan de portefeuille een positieve bijdrage aan de rendement/risicoverhouding kan worden geleverd.

Duurzaam beleggen

PMA realiseert zich dat de omvang van de beleggingen substantieel is en dat, zeker als het gaat om beleggingen in aandelen, de vraag gesteld moet worden of bij de selectie van die aandelen een accent moet worden gelegd op duurzaamheid van de desbetreffende ondernemingen.

PMA heeft zich op dit punt wel georiënteerd met vermogensbeheerders die duurzame beleggingen aanbieden. Hieruit is onder meer gebleken dat ondernemingen in het algemeen ook het belang van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid inzien en zich daarop bij hun bedrijfsvoering steeds meer richten, zodat het te ver-

3.1 Beleggingsbeleid

wachten is dat op termijn aan de terzake van duurzaamheid te stellen criteria wordt voldaan.

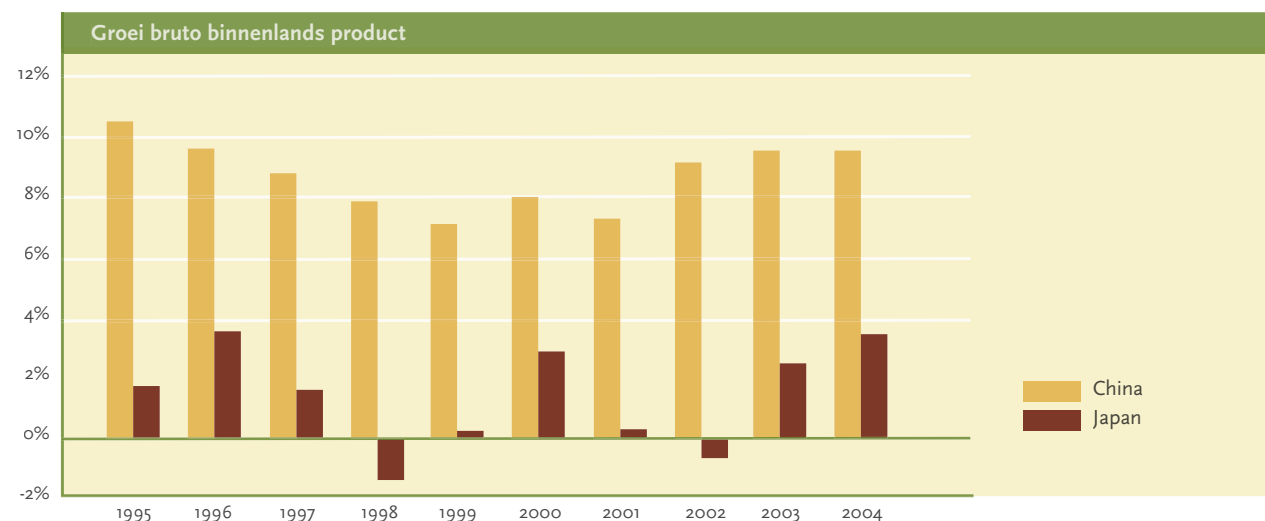
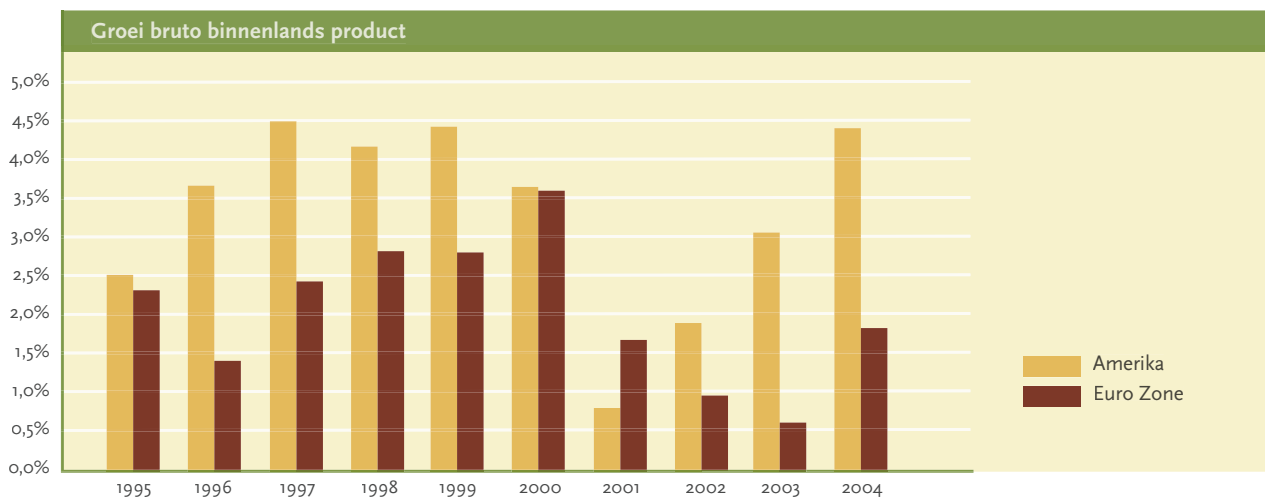
Economische ontwikkelingen in 2004 en financiële markten

De economische groei heeft het afgelopen jaar de wind in de rug gehad. De opgaande conjunctuur van 2003 is versterkt doorgezet in 2004, vooral in de Verenigde Staten, Japan en opkomende landen. In de Verenigde Staten kwam de groei van de economie uit op 4,4%, in Japan op 4,0% en in Euroland op 1,8%. De Eurozone laat een grote verscheidenheid zien aan economische groei. Teleurstellend bleven Duitsland en Nederland, en in iets minder mate Frankrijk. De kleinere landen zoals Spanje, Portugal, Ierland, Zweden, Finland en

Oostenrijk lieten hogere groeipercentages zien. De groei in de Verenigde Staten werd gestimuleerd door lagere belastingen en de overheidsuitgaven die samenhangen met de oorlog in Irak. In Azië profiteerde men vooral van de sterke groei in China. In Europa was het vooral de exportsector die voor groei zorgde. In het laatste kwartaal daalde de economische groei in de Eurozone echter als gevolg van lagere exportgroei en de sterke euro.

Op de valutamarkten zette de US-dollar de daling in het vierde kwartaal voort, vooral vanwege toename van het tekort op de lopende rekening en het oplopende tekort op de overheidsbegroting in de Verenigde Staten.

Gedurende het jaar liep de olieprijs sterk op van \$ 30 tot boven de \$ 50, om later in het jaar te dalen tot \$ 40.

De wereldeconomie bleek hier voornamelijk geen last van te hebben.

Rente en inflatie

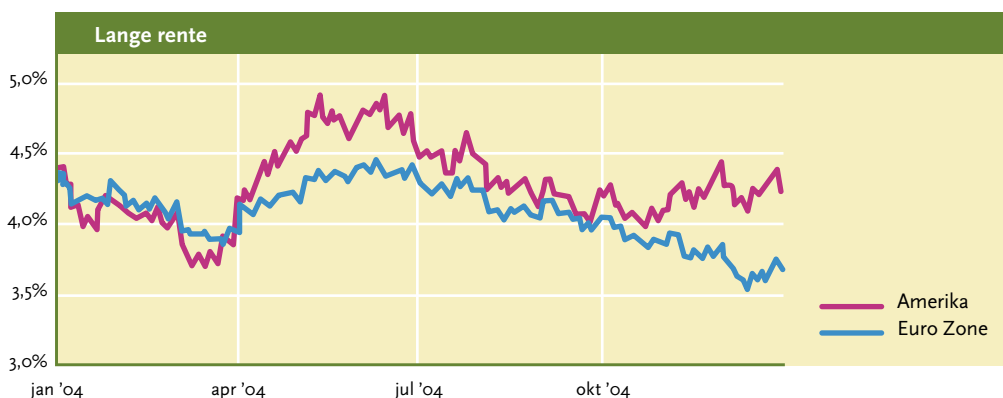
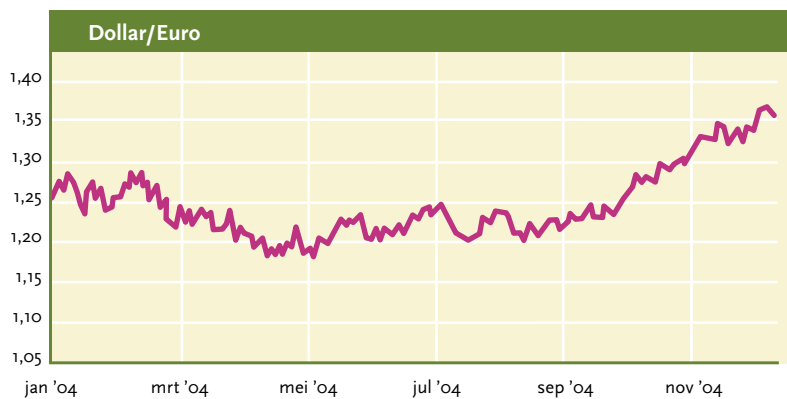
Ondanks de hogere prijzen voor grondstoffen en olie bleef de inflatie gematigd.

De lange rentes in de Eurozone en de Verenigde Staten lieten aanvankelijk een daling zien. Na april volgde een stijging, door gunstige berichten over de wereldeconomie. De Amerikaanse rente steeg harder dan de rente in de Eurozone. De verwachting dat de economische groei mogelijk enigszins kon tegenvallen, vooral in de Eurozone, zorgde in de tweede helft van het jaar voor dalende kapitaalmarktrentes. Opmerkelijk was een ont koppeling tussen de Amerikaanse en de Europese rente in het vierde kwartaal. In de Eurozone trad een verdere rentedaling op, terwijl de Amerikaanse rente juist licht opliep.

De kracht van de euro en de aantrekkelijkheid van schuldpapier in de Eurozone voor buitenlandse beleggers is een andere reden voor de stijging van de obligatiekoersen in de Eurozone. Per saldo daalde de lange rente in de Eurozone met 0,6% tot 3,7%. De Amerikaanse rente bleef per saldo onveranderd op 4,2%.

Financiële markten

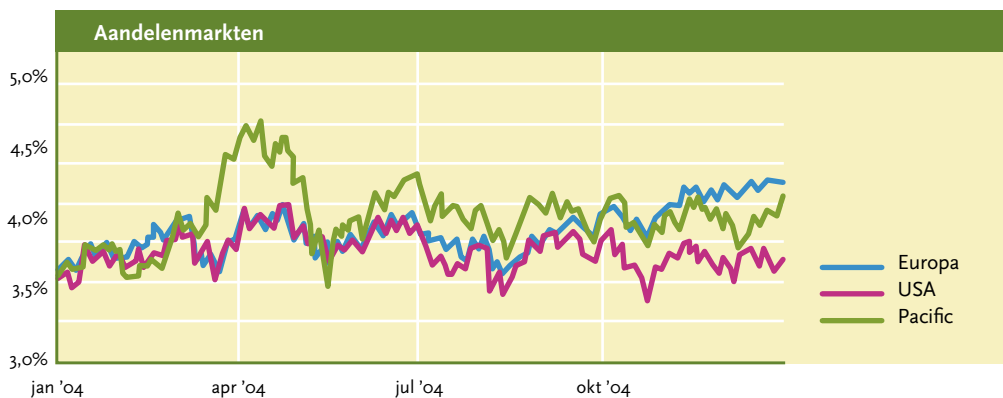
Door de daling van de lange rente kon er een goed rendement worden behaald op de obligatiemarkten in de Eurozone. Hogere rendementen konden worden behaald met obligaties van een mindere kwaliteit, de 'high yield' obligaties, waarvan het US-dollar risico geheel werd afgedekt. Door de lage inflatie, de lage renteniveaus en de goede bedrijfsresultaten stegen de koersen op de verschillende aandelenmarkten. In euro's gemeten stegen de aandelenkoersen in Europa, de Verenigde Staten en Pacific met 12%, 2% en 10%. In dollars gemeten liet

3.1 Beleggingsbeleid

de Amerikaanse beurs 10% stijging zien. Met name in het laatste kwartaal stegen de koersen op de Europese aandelenbeurzen verder, terwijl de Amerikaanse beurs rendement inleverde vanwege de daling van de US-dollar.

Onderstaande grafiek laat het verloop zien van de koersontwikkeling van de aandelenbeurzen in Europa, de Verenigde Staten en Pacific.

Uitvoering beleggingsbeleid

In 2004 was uit premieontvangsten, na aftrek van uitkeringen en kosten van de pensioenuitvoering, netto circa € 19 miljoen voor nieuwe beleggingen beschikbaar. Verder kwam voor belegging beschikbaar ruim € 15 miljoen uit beleggingsinkomsten (dividend en interest).

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden bedroegen begin 2004 36% van de totale beleggingsportefeuille. Gedurende het jaar werd een onderweging aangehouden ten opzichte van het streef of normgewicht. Aan het eind van 2004 was het belang in vastrentende waarden gedaald tot 34% van de totale beleggingsportefeuille. De bedrijfsobligaties van mindere kwaliteit, de zgn. 'high yield' obligaties bleven gedurende het jaar overwogen.

Aandelen

Eind december 2003 was 45% belegd in aandelen. Aandelen waren gedurende het jaar overwogen ten opzichte van het streef of normgewicht. Het gewicht van de aandelen was eind 2004 ongewijzigd 45%. Voor de aandelen Europa en Noord-Amerika werd in de loop van 2004 de verhouding index en 'enhanced' index beleggingen enerzijds en actieve beleggingen anderzijds, de zgn. 'core-satellite'-verhouding vastgesteld op 55%-60% respectievelijk 40%-45%.

Vastgoed

In het begin van 2004 maakte vastgoed 17% uit van de totale beleggingsportefeuille. Na een uitbreiding in beursgenoteerd vastgoed, een forse koersstijging van beursgenoteerd vastgoed en later in het jaar een uitbreiding in niet-beursgenoteerd vastgoed is het belang in vastgoed gestegen naar 19% eind 2004. In de loop van 2004 werd een deel van het beursgenoteerde vastgoed omgezet naar niet-beursgenoteerd vastgoed. Hiermee werd de overweging in beursgenoteerd vastgoed teruggebracht.

De samenstelling van de beleggingsportefeuille ultimo 2003 en 2004 met streefgewichten volgens het beleggingsplan voor 2004 is hieronder te zien. De hier weergegeven verdeling naar beleggingscategorieën is exclusief de afdekking van buitenlandse valuta (dollar).

Categorie	Werkelijke opbouw		Streefgewichten
	Ultimo 2004	Ultimo 2003	Ultimo 2004
Vastrentend	34%	36%	35%
Aandelen	45%	45%	44%
Vastgoedfondsen	19%	17%	18%
Liquiditeiten	2%	2%	3%

3.2 Beleggingsportefeuille

Eind 2004 was de omvang van het belegd vermogen € 776 miljoen, een toename van € 87 miljoen ten opzichte van eind 2003.

De gerealiseerde koersresultaten wegens verkopen in 2004 en de ongerealiseerde resultaten wegens herwaardering op marktwaarden per het einde van het jaar waren per saldo € 60 miljoen. De directe beleggingsopbrengsten bedroegen € 15 miljoen, een lichte toename ten opzichte van 2003.

De verdeling eind 2004 van de aandelen is 64% Europa, 27% Amerika en 9% Pacific. Bij de obligaties is de verdeling 92% Europa (hoofdzakelijk EMU) en 8%

wereldwijd high-yield obligaties. Vastgoed is verdeeld in 65% participaties, hoofdzakelijk in Nederland, en 35% beursgenoteerd vastgoed in Europa.

De beleggingen zijn hoofdzakelijk in euro's. Een deel van de portefeuille (14,5%) heeft betrekking op beleggingen in Amerika en heeft een US-dollar risico. Eind 2004 is het US-dollar risico voor vastrentende waarden geheel en voor aandelen voor driekwart afgedekt, voor zover het betreffende US-dollarbelang niet reeds door de externe beheerder naar de euro is afgedekt.

In de afgelopen 5 jaar heeft de opbouw van de portefeuille per balansdatum zich als volgt ontwikkeld:

Ontwikkeling van de beleggingsportefeuille

Ultimo	2004	2003	2002	2001	2000
Vastrentend:	34%	36%	38%	38%	37%
Zakelijk:					
- Aandelen	45%	45%	42%	46%	47%
- Vastgoedfondsen	19%	17%	18%	14%	15%
Samen	64%	62%	60%	60%	62%
Liquiditeiten:	2%	2%	2%	2%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

3.3 Rendement

Het rendement bestaat uit directe beleggingsopbrengsten plus indirecte beleggingsresultaten (resultaten bij aan- en verkopen plus vermogenswinsten of -verliezen).

Op basis van waardering op marktwaarde kwam het rendement van PMA over 2004 uit op 10,9%. Dit is ruim twee procentpunt hoger dan het rendement van vorig jaar.

Vergeleken met de benchmarks die PMA hanteert laten alle categorieën een beter resultaat zien.

De afdekking van het US-dollar risico droeg 0,6% bij aan het totale rendement over 2004.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden lieten een mooi resultaat zien van 8,1%. Met name de high yield obligaties leverden een positieve bijdrage aan het resultaat van vastrentende waarden. High yield obligaties presteerden beter dan de gehanteerde benchmark, terwijl de overige beleggingen in vastrentende waarden het minder goed deden.

Aandelen

Het rendement op aandelen bedroeg 10%. Met name aandelen in Europa en Pacific droegen hiertoe bij. De Amerikaanse aandelen leverden in euro's een lager rendement. Zowel de beleggingen in Amerika als die in de Pacific leverden een hoger resultaat dan hun benchmarks. De beleggingen in kleinere ondernemingen presteerden zeer goed.

Vastgoed

Vastgoed liet met 16,7% een zeer mooi resultaat zien. Met name beursgenoteerd vastgoed scoorde voor het tweede achtereenvolgende jaar uitstekend. Ook ten opzichte van de benchmark was er een beter resultaat. Van participaties in direct vastgoed viel het rendement op kantoren in Nederland tegen. De sectoren winkels en woningen in Nederland lieten goede resultaten zien.

Rendementen 2004	PMA	PMA
	Feitelijk	Benchmarks
Vastrentende waarden	8,1%	7,9%
Aandelen	10,0%	9,3%
Vastgoed	16,7%	14,6%
Liquiditeiten (deposito's)	2,3%	2,1%
Totaal	10,9%	10,1%

Rendement van de beleggingsportefeuille in de laatste 5 jaar

Categorie	2004	2003	2002	2001	2000
Vastrentende waarden	8,1%	5,3%	7,4%	6,0%	6,2%
Aandelen	10,0%	9,6%	-34,8%	-15,8%	-2,0%
Vastgoed	16,7%	12,1%	11,2%	8,4%	11,6%
Liquiditeiten (deposito's)	2,3%	2,6%	3,8%	4,2%	4,3%
Totaal	10,9%	8,7%	-12,0%	-3,9%	3,5%

Rendementen PMA, langere termijn

Rendement in %	laatste 3 jaar	laatste 5 jaar	laatste 10 jaar
Vastrentend	6,9%	6,6%	6,5%
Aandelen	-7,7%	-8,3%	7,6%
Vastgoed	13,3%	12,0%	10,8%
Liquiditeiten	2,9%	3,4%	3,3%
Totaal	2,0%	1,1%	6,7%

Vrijstelling Wet BPF en performancetoets

In de Wet betreffende verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds is een vrijstellingsregeling opgenomen, welke aan werkgevers een aantal gronden geeft voor vrijstelling van de verplichte deelname aan het bedrijfstakpensioenfonds. Een daarvan is het beleggingsresultaat in vergelijking tot de eigen doelstellingen, de eigen benchmarks, ook wel normportefeuille genoemd. Daartoe dienen de pensioenfondsen sedert medio 1998 ieder jaar een score te berekenen, de zg. z-score. Als het gemiddelde van de z-score over de laatste 5 jaren niet kleiner is dan min 1,28 is er uit het oogpunt van de behaalde beleggingsresultaten geen grond voor vrijstelling volgens de wet en wordt aan de performancetoets voldaan.

De uitkomst van de toets over de periode 2000 tot en met 2004 bedraagt voor PMA 0,53 negatief. De toets is dus gehaald. Na publicatie in maart 2005 van deze toetsuitkomst volgde uit nadere berekeningen op basis van definitieve cijfers een uitkomst van min 0,49.

Financieel toetsingskader (FTK)

Een belangrijke vernieuwing van het FTK is het introduceren van de waarderingsgrondslag van de verplichtingen op actuele waarde ofwel marktwaarde. De waardering van de verplichtingen op marktwaarde maakt de rentegevoeligheid van een pensioenfonds expliciet zichtbaar. De beleggingen in vastrentende waarden hebben een kortere looptijd dan de uitkeringsverplichtingen. Bij een rentedaling respectievelijk rentestijging van een procentpunt zal bij een looptijd van 5 jaar voor de beleggingen de waarde met circa 5% stijgen respectievelijk met circa 5% dalen. Bij een looptijd van 19 jaar voor de verplichtingen stijgt en daalt de waarde met 19%. De verplichtingen reageren dus veel sterker dan de beleggingen op wijzigingen van de marktrente. Het verschil in looptijd van de beleggingen en de verplichtingen beïnvloedt de dekkingsgraad.

Een pensioenfonds heeft een lange horizon en voert daarom een lange termijn beleid. Anderzijds heeft zij te maken met korte termijn restricties. De toezichthouder heeft eisen gesteld ten aanzien van de omvang van het eigen vermogen. Een noodzakelijke minimumdekking van 105% is vereist. Wordt hier niet aan voldaan dat is er een herstelperiode van 1 jaar. Daarnaast dient het eigen vermogen zodanig van omvang te zijn dat de kans op

onderdekking binnen een jaar kleiner is dan 2,5%. Hier wordt een herstelperiode van 15 jaar gegeven.

De grote rentegevoeligheid van de dekkingsgraad kan worden ondervangen door de looptijd van de beleggingen te verlengen, bijvoorbeeld door het aangaan van renteswaps.

PMA onderzoekt de mogelijkheid om in het beleggingsbeleid rekening te houden met een passende afdekking van het renterisico en daarbij tegelijkertijd een dusdanig rendement te realiseren dat ruimte om de pensioenen te kunnen indexeren tot de mogelijkheden blijft behoren.

Financiële positie

PMA financieel gezond

Dekkingsgraad ruim voldoende

4.1 Resultaten 2004

Het saldo van baten en lasten in 2004 is € 172,6 miljoen positief tegenover € 21,5 miljoen positief in 2003. De belangrijkste oorzaken voor het positieve resultaat in 2004 waren de toegenomen beleggingsopbrengsten van € 74,7 miljoen (in 2003 € 54,6 miljoen) en de herformulering van de indexatieambitie per 1 januari 2004 in relatie tot marktwaarde-benaderingen binnen het (komende) nieuwe Financiële Toetsingskader. Zoals in het vorige jaarverslag al werd gemeld leidde dit er toe dat in de Voorziening pensioenverplichtingen geen ingebouwde klim van 1% meer is opgenomen en dat een bedrag van € 103 miljoen vrijviel ten gunste van de algemene reserve.

In de Toelichting op de staat van baten en lasten is onder "Actuariële analyse van het resultaat" aangegeven welke de resultaten zijn die tot het positief saldo hebben bijgedragen.

Het batige saldo wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Resultaat 2004: Actuariële analyse van het resultaat (afgerond in duizendtallen)

in €	Beschikbaar	Actuariel benodigd	Resultaat
Netto beleggingsopbrengsten / Intrest	74.656.000	17.904.000	56.752.000
Resultaat op indexatie (indexatie boven 1%)	0	209.000	-209.000
Subtotaal : resultaat op interest indicatie	74.656.000	18.113.000	56.543.000
Resultaat op grondslagen	0	-102.850.000	102.850.000
Resultaat op premies	48.056.000	41.309.000	6.747.000
Resultaat op invaliditeit	5.659.000	716.000	4.943.000
Resultaat op levensverwachting	7.011.000	4.667.000	2.344.000
Resultaat waardenoverdrachten	-149.000	-116.000	-33.000
Overige technische resultaten	3.410.000	2.997.000	413.000
Totaal actuariëel saldo	138.643.000	-35.164.000	173.807.000
Toevoeging depot premiereductie	-1.215.000	0	-1.215.000
Totaal saldo	137.428.000	-35.164.000	172.592.000

4.2 Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen is gedaald van € 544,2 miljoen eind 2003 naar € 476,6 miljoen eind 2004. Oorzaak voor daling van deze voorziening is dat, gezien het geheel voorwaardelijke karakter van de indexering, vanaf 2004 geen ingebouwde klim van 1% meer is opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. Per saldo was de vermindering van de voorziening pensioenverplichtingen in 2004 € 67,6 miljoen. In de Toelichting op de staat van baten en lasten is nader aangegeven uit welke elementen deze vermindering is opgebouwd.

Bij de vaststelling van de waarde van de pensioenverplichtingen is ervan uitgegaan dat op de beleggingen een rendement van tenminste 4% wordt behaald. Er wordt naar gestreefd op langere termijn een hoger rendement te behalen ten einde ruimte te bieden voor het welvaartsvast houden van de pensioenaanspraken. Deze indexatie hangt hiermee af van de beleggingsopbrengsten en van de financiële positie van het pensioenfonds en is daarmee geheel voorwaardelijk. Het bestuur besluit jaarlijks of de pensioenen worden verhoogd alsmede over het eventuele verhogingspercentage.

Per 1 januari 2005 is conform de loonontwikkeling in de CAO Apotheken geen indexatie verleend.

Bijna 3.000 gepensioneerden of nabestaanden ontvangen een pensioenuitkering van PMA.

4.3 Vermogen en dekkingsgraad

De buffers waar het pensioenfonds over moet beschikken, worden gevormd door de algemene reserve. Het fonds houdt geen andere reserves aan zoals b.v. een aparte beleggingsreserve. Het verloop in 2004 van de algemene reserve is als volgt:

Ontwikkeling algemene reserve 2004

	In € miljoen
Algemene reserve per 1 januari 2004	121,3
Toe te voegen: batig saldo 2004	172,6
Stand algemene reserve eind 2004 (na resultaatbestemming)	293,9

Beoordeeld wordt of het pensioenfonds in staat is de per balansdatum door de deelnemers verworven aanspraken in de toekomst af te kunnen wikkelen. Hierbij is dus sprake van een toets op liquidatiebasis en niet op continuïteit. Voor dit doel wordt de voorziening premiereducties als beschikbare reserve gezien, immers bij afwikkeling wordt geen premie meer ontvangen en hoeft voor toekomstige premiekorting niet te worden gereserveerd. Als reserve is dan beschikbaar € 293,9 miljoen algemene reserve plus € 6,4 miljoen uit het depot voor premiereductie. Rekening houdende met de overige voorzieningen volgt een weerstandsvermogen

van € 301,1. Dit is 63,2% van de voorziening pensioenverplichtingen. Het beschikbaar vermogen (dekkingsgraad) is aldus 163,2%.

Bij een samenstelling van de beleggingsportefeuille per 31 december 2004 van 64% zakelijke waarden, 34% vastrentende waarden en 2% liquiditeiten moet een daling van de beleggingen met 19,3% kunnen worden opgevangen. Er moet daarbij altijd minimaal 104% dekking aanwezig blijven op grond van richtlijnen van DNB zodat het minimaal benodigd vermogen uit komt op 128,9%. Immers, als op een bedrag van € 128,9 een verlies wordt geboekt van 19,3%, resteert een bedrag van € 104.

De dekkingsgraad van het fonds bedraagt 163,2%, hetgeen dus ruim toereikend is.

Naast de formele toets op grond van regelgeving door DNB, waarbij van een vaste discontering van de verplichtingen van 4% wordt uitgegaan, wordt de financiële positie ook op basis van marktwaarde getoetst. Uit deze toets blijkt dat er 99% statistische zekerheid is dat het fonds de nominale verplichtingen kan voldoen terwijl er 95% zekerheid is dat de opgebouwde aanspraken waardevast kunnen worden afgewikkeld.

* * * * *

Voor het Bestuur van de Stichting Pensioenfonds Medewerkers Apotheken,

A. van Zijl (voorzitter)

A.A. Bal (secretaris)

Den Haag, 22 juni 2005

VERKLARING

Voor het beheer van de stichting gedurende het boekjaar 2004 is decharge verleend.

De Commissie Ad Hoc

Den Haag, 30 juni 2005

Jaarrekening 2004

Balans per 31 december 2004

	in €	in €
	<u>31-12-2004</u>	<u>31-12-2003</u>
ACTIVA		
Beleggingen:		
Vastrentende waarden	264.768.163	246.848.638
Aandelenfondsen	345.344.354	310.177.589
Vastgoedfondsen	146.110.625	117.255.672
Valutatermijncontract	5.857.972	2.438.472
Overige beleggingen	-	10.172
	<u>762.081.114</u>	<u>676.730.543</u>
<i>Totaal excl. deposito's</i>		
Deposito's banken	13.610.000	11.860.402
	<u>775.691.114</u>	<u>688.590.945</u>
Totaal alle beleggingen		
Bedrijfsmiddelen	146.907	46.856
Lopende intrest	12.304	19.499
Te vorderen premies	156.784	126.794
Diverse debiteuren en andere activa	1.376.212	1.633.474
Liquide middelen	2.281.967	989.169
	<u>779.665.288</u>	<u>691.406.737</u>
Totaal activa		
	<u>31-12-2004</u>	<u>31-12-2003</u>
PASSIVA		
Stichtingskapitaal	45	45
Algemene reserve	293.912.945	121.321.432
Reserve geldbelegging	0	0
Voorziening pensioenverplichtingen	476.608.555	544.207.880
Voorziening toekomstige premiereducties	6.430.000	17.406.000
Overige voorzieningen	669.555	627.262
Diverse crediteuren en andere passiva	2.044.188	7.844.118
	<u>779.665.288</u>	<u>691.406.737</u>
Totaal passiva		

Staat van baten en lasten

		in €	in €
		2004	2003
BATEN	Premies	35.864.841	26.607.617
	Beleggingsopbrengsten	74.655.506	54.595.691
	Inkomende waarde-overdrachten	1.009.267	2.443.879
	Vermindering voorziening toekomstige premiereducties	10.976.000	11.623.000
	Totaal baten	122.505.614	95.270.187
		2004	2003
LASTEN	Vermeerdering voorziening pensioenverplichtingen	-67.599.325	56.968.182
	Premies risico-herverzekering	32.769	23.352
	Uitgaande waarde-overdrachten	1.158.606	1.986.687
	Uitkeringen	14.947.071	13.634.918
	Kosten pensioenuitvoering	1.374.980	1.136.762
	Bijzondere lasten	0	0
	Totale lasten	-50.085.899	73.749.901
SALDO BOEKJAAR		2004	2003
	Saldo van baten en lasten	172.591.513	21.520.286
BESTEMMING SALDO		2004	2003
	<i>Geboekt ten gunste/laste van reserves:</i>		
	Reserve geldbelegging	0	0
	Algemene reserve	172.591.513	21.520.286
	Totaal bestemming saldo	172.591.513	21.520.286

Algemene toelichting

Waarderingsgrondslagen

Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde per 31 december.

Waarden in vreemde valuta zijn omgerekend tegen op de balansdatum geldende valutakoersen.

Beleggingen

De waardering van de beleggingen is als volgt:

- Ter beurze genoteerde aandelen, obligaties en vastgoedfondsen: opgenomen voor de beurswaarde.
- Niet ter beurze genoteerde (institutionele) beleggingsfondsen en vastgoedfondsen: opgenomen voor de intrinsieke waarde volgens de opgave van deze fondsen.
- Leningen op schuldbekentenis: opgenomen voor de contante waarde van toekomstige rente- en aflossingsbestanddelen, vastgesteld op basis van marktrente per ultimo boekjaar.
- Valutatermijntransacties: het verschil tussen de transactiekoers en de termijenkoers.
- Liquiditeiten: voor de nominale waarde.

Voor een gedeelte van de in mandaat gegeven beleggingen berust het juridisch eigendom bij derden als gevolg van securities lending, met adequate zekerstelling. Dit betreft aandelen en obligaties met een totaalbedrag van € 45 miljoen.

Financiële instrumenten

De in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn beleggingen, vorderingen en kortlopende schulden. Financiële instrumenten zijn opgenomen tegen actuele waarde, voor zover niet anders aangegeven. Tenzij specifiek anders toegelicht, benadert de boekwaarde de actuele waarde.

Bedrijfsmiddelen

Waardering op aanschafwaarde verminderd met lineair berekende afschrijvingen op basis van de geschatte economische levensduur. Dit geschiedt met een vast percentage van de aanschafwaarde, in het jaar van aanschaf naar rato.

- Telefooninstallatie en kantoorinrichting: afschrijving in 8 jaar.
- Kantoormiddelen: afschrijving in 5 jaar.
- Computerinstallatie: afschrijving in 4 jaar
- Computerprogrammatuur: afschrijving in 3 jaar.

Liquide middelen

Dit betreft de direct opeisbare banktegoeden bij diverse banken, exclusief de bij de vermogensbeheerders in beheer zijnde gelden. Deze banktegoeden staan ter vrije beschikking van PMA.

Stichtingskapitaal

Dit betreft de storting bij oprichting van het fonds.

Algemene reserve

Het saldo van de rekening van baten en lasten wordt aan de algemene reserve toegevoegd of onttrokken.

Toelichting op reserves

Naar huidige inzichten wordt de financiële positie van een pensioenfonds gezien volgen een integrale risico analyse. Formele toetsing vindt plaats conform de aanwijzingen die DNB hiertoe heeft uitgevaardigd.

Door DNB worden de volgende reserves onderkend: reserve administratiekosten en algemene risico's, reserve beleggingsrisico's en de resterende reserve.

Reserve administratiekosten en algemene risico's

Teneinde het risico op te vangen dat het fonds in de toekomst de kosten van de uitvoering van de regeling zelf dient te dragen is een reserve administratiekosten benodigd. De reserve algemene risico's wordt gevormd om niet nader genoemde risico's op te kunnen vangen, zoals een algemeen bedrijfsrisico, alsmede een mogelijk voortgaande verlenging van de gemiddelde levensverwachting. Deze reserves zijn vastgesteld op 4,0% van de voorziening pensioenverplichtingen, hetgeen gelijk staat aan € 19,1 miljoen.

Reserve beleggingsrisico's

Deze reserve wordt gevormd om waardedalingen van de beleggingsportefeuille op te kunnen vangen. De reserve wordt berekend op basis van de samenstelling van de beleggingsportefeuille per 31 december 2004. Volgens de desbetreffende regels van DNB zou het pensioenfonds een daling van de beleggingen van 19,3% moeten kunnen opvangen. Uitgaande van een minimale dekking van 104% (te weten de voorziening pensioenverplichtingen inclusief de reserve administratiekosten en algemene risico's) is het minimaal benodigde vermogen € 614,2 miljoen. Dit is berekend als volgt: 104% gedeeld door $\{100\% \text{ min } 19,3\%$ is 128,9%, vermenig-

Algemene toelichting

vuldigd met de voorziening pensioenverplichting. De reserve beleggingsrisico's komt dan uit op € 118,7 miljoen.

Resterende reserve

Dit is de sluitpost van reserves die in totaal beschikbaar is. Als het bedrag negatief is geeft dit het reservetekort aan. Het aanwezige pensioenvermogen is € 776,9 miljoen (inclusief 6,4 miljoen uit het depot voor premiereductie). Het pensioenfonds heeft per 31 december 2004 derhalve geen reservetekort.

Voorziening pensioenverplichtingen

Per 1 januari 2004 is het pensioenfonds overgegaan voor de waardering van de verplichtingen op recente overlevingstafels en zijn de pensioenverplichtingen omgerekend tegen 4 % rekenrente.

De voorziening voor toekomstige pensioenverplichtingen is berekend volgens de netto-methode, met een rekenrente van 4 %. Als sterftegrondslagen zijn de overlevingstafels GBM/GBV 1995-2000 (-2, -2) gehanteerd. Per ultimo 2003 werd nog gehanteerd de tafel GBM/GBV 1990-1995 (-2, -3).

De voorziening pensioenverplichtingen is berekend als de contante waarde van de aanspraken en rechten naar het niveau op 1 januari van het volgende boekjaar, dus inclusief de eventueel per deze datum toegekende indexatie. De aanspraken en rechten zijn aldus volledig afgefinancierd. Ten aanzien van het verzekerde nabestaandenpensioen is gerekend met 100 % gehuwdheid.

Alle uit de pensioenregeling voortvloeiende aanspraken en rechten zijn in de voorziening pensioenverplichtingen betrokken.

Voor toekomstige kosten van uitbetaling is een opslag van 2 % in aanmerking genomen. Er is geen reservering voor overige toekomstige kosten van pensioenuitvoering noodzakelijk geacht.

Overige technische voorzieningen

Ter dekking van de voor de jaren 2004 en 2005 toegezegde reducties op de actuariel berekende (reglementaire) premie is een voorziening (depot) gevormd. Deze Voorziening toekomstige premiereducties is berekend als de contante waarde van de toegezegde reducties, tegen een rekenrente van 4 %.

Overige voorzieningen

De hieronder opgenomen Voorziening VUT-verplichtingen personeel is berekend met gebruikmaking van 4 % rekenrente.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten zijn verantwoord de aan het boekjaar toe te rekenen interest, alsmede de in het boekjaar ontvangen dividenden.

Beleggingstransacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de op de afrekendatum geldende koersen. Gerealiseerde en ongerealiseerde valutakoersresultaten op beleggingen worden verantwoord onder indirecte beleggingsopbrengsten.

Het verschil tussen de aankoopwaarde en de balanswaarde wordt verantwoord als ongerealiseerd indirect beleggingsresultaat. Bij verkoop wordt het verschil tussen de boekwaarde en de verkoopwaarde verantwoord als gerealiseerd indirect beleggingsresultaat.

Gerealiseerde en niet-gerealiseerde beleggingsopbrengsten worden via de bestemming van het saldo van baten en lasten toegevoegd of onttrokken aan de algemene reserve.

Omzet conform Titel 9 Boek 2 BW

De omzet zoals bedoeld in de Richtlijn verslaggeving pensioenfonds, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving, bedraagt € 51,2 miljoen, zijnde de som van premies en directe beleggingsopbrengsten.

Personeel

PMA heeft 17 werknemers in dienst waarvan vier parttime.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode, met waardering tegen nominale waarde. Het geeft inzicht in de herkomst en de aanwending van de liquide middelen, gerubriceerd naar pensioenuitvoering en beleggingsactiviteiten.

De waardeontwikkelingen van activa en passiva zijn hierin niet meegenomen.

Toelichting op de balans

ACTIVA	in €	in €	in €
<i>Beleggingen</i>	Vastrentende waarden	Aandelen	Vastgoedfondsen
Balanswaarde 1 januari	246.848.638	310.177.589	117.255.672
Bij: aankopen/verstrekkingen	6.464.611	5.032.305	20.462.350
	253.313.249	315.209.894	137.718.022
Af: verkopen	0	0	-5.508.970
Af: lossingen	0	0	0
	253.313.249	315.209.894	132.209.052
<i>Gerealiseerde koersverschillen:</i>			
Voordelig	0	0	0
Nadelig	0	0	-21.170
	253.313.249	315.209.894	132.187.882
<i>Niet gerealiseerde koersverschillen:</i>			
Voordelig	11.454.914	30.134.460	13.922.743
Nadelig	-	-	-
Saldo einde boekjaar	264.768.163	345.344.354	146.110.625

Toelichting op vastrentende waarden

Onder deze categorie zijn onderhandse leningen opgenomen, waarvan het verloop in het boekjaar als volgt was:

Balanswaarde 1 januari	12.380.466
Aankopen	0
Aflossingen	0
Niet gerealiseerde koersverschillen	276.368
Saldo einde boekjaar	12.656.834

Toelichting op de balans

ACTIVA (vervolg)	in €	in €
<i>Valutatermijncontract</i>	31-12-2004	31-12-2003
Niet gerealiseerde koersverschillen	5.857.972	2.438.472
Balanswaarde einde boekjaar	5.857.972	2.438.472

Ultimo 2004 stonden valutatermijncontracten uit met een contractwaarde van \$ 90 miljoen. Deze contracten resulteerden in een voordelig ongerealiseerd resultaat per balansdatum van € 5.857.972. De contracten hebben op balansdatum een resterende looptijd van 2 maanden.

<i>Overige beleggingen</i>	31-12-2004	31-12-2003
<i>Participatie industrie-faciliteit:</i>		
Boekwaarde per 1 januari	10.172	20.344
Af: aflossing in het boekjaar	-10.172	-10.172
Saldo einde boekjaar	0	10.172

<i>Deposito's banken</i>	31-12-2004	31-12-2003
Fortis Bank NV	7.910.000	7.315.000
ING bank NV	5.500.000	4.542.681
Postbank NV	0	0
andere banken	200.000	2.721
Totaal	13.610.000	11.860.402

<i>Bedrijfsmiddelen</i>	31-12-2004	31-12-2003
Boekwaarde per 1 januari	46.856	62.503
Bij: aanschaffingen in het boekjaar	159.506	17.447
Af: afschrijving boekjaar	-59.455	-33.094
Saldo einde boekjaar	146.907	46.856

<i>Lopende intrest</i>	31-12-2004	31-12-2003
a) Beleggingen:		
Vastrentende waarden	0	0
Deposito's banken	6.276	15.713
b) Intrestgevend saldi:		
Banken rekening-courant	6.028	3.786
Totaal	12.304	19.499

ACTIVA (vervolg)

	in €	in €
<i>Diverse debiteuren en andere activa</i>	31-12-2004	31-12-2003
Dividendbelasting, terug te vorderen	440.873	765.395
Beleggingsopbrengsten, te ontvangen	927.623	772.579
Overige posten	7.716	95.500
Totaal	1.376.212	1.633.474
 <i>Liquide middelen</i>	 31-12-2004	 31-12-2003
Banken rek.courant	2.281.780	988.905
Kas	187	264
Totaal	2.281.967	989.169

PASSIVA

	in €	in €
<i>Algemene reserve</i>	31-12-2004	31-12-2003
Saldo 1 januari	121.321.432	7.085.746
Saldo Reserve geldbelegging per 1 januari, overgeboekt	0	92.715.400
	121.321.432	99.801.146
Bij: saldo baten en lasten boekjaar	172.591.513	21.520.286
Saldo einde boekjaar	293.912.945	121.321.432
 <i>Reserve geldbelegging</i>	 31-12-2004	 31-12-2003
Saldo 1 januari	0	92.715.400
Af: onttrekking boekjaar	0	0
Saldo overgeboekt naar Algemene reserve	0	-92.715.400
Saldo einde boekjaar	0	0

Toelichting op de balans

PASSIVA (vervolg)	in €	in €
<i>Voorziening pensioenverplichtingen</i>	31-12-2004	31-12-2003
Saldo 1 januari	544.207.880	487.239.698
Bij: toevoeging t.l.v. het resultaat	-67.599.325	56.968.182
Saldo einde boekjaar	476.608.555	544.207.880
Specificatie:		
Actieven, in dienst 1)	299.773.537	350.313.457
Uit dienst, met rechten	48.754.138	59.891.235
Gepensioneerden	128.080.880	134.003.188
Totaal	476.608.555	544.207.880
1) <i>incl. arbeidsongeschikten</i>		
<i>Voorziening toekomstige premiereducties</i>	31-12-2004	31-12-2003
Saldo 1 januari	17.406.000	29.029.000
Af: onttrekking	-10.976.000	-11.623.000
Saldo einde boekjaar	6.430.000	17.406.000
<i>Overige voorzieningen</i>	31-12-2004	31-12-2003
Voorziening VUT-verplichtingen personeel	669.555	627.262
<i>Diverse crediteuren en andere passiva</i>	31-12-2004	31-12-2003
SRMA rek.courant	1.135.952	7.118.199
SBA rek.courant	8.010	61.151
Loonheffing en sociale lasten	298.643	303.905
Verplichtingen inzake waardeoverdrachten	0	0
Te betalen netto pensioenuitkeringen	-15.288	12.352
Te betalen kosten en overige posten	616.871	348.511
Totaal	2.044.188	7.844.118

Toelichting op de staat van baten en lasten

BATEN	in €	in €
<i>Premies</i>	2004	2003
Werkgevers	23.875.502	17.640.652
SRMA inzake seniorenregeling	261.000	182.000
Werknemers	11.573.227	8.622.080
FVP	51.332	29.096
Koopsom tbv eigen personeel	86.310	0
Pensioensparen (ontvangen)	17.470	0
Totaal	35.864.841	26.473.828
<i>Beleggingsopbrengsten</i>	2004	2003
<i>Directe beleggingsopbrengsten</i>		
Intrest e.d. obligaties	7.041.854	5.405.891
Intrest leningen	674.771	444.586
Dividend e.d. aandelen	942.852	1.302.998
Dividend vastgoedfondsen	6.403.045	5.542.872
Intrest industrie-faciliteit	509	1.017
Intrest deposito's	416.373	469.183
Intrest banken	33.147	29.081
Totaal uit beleggingen	15.512.551	13.195.629
Overige ontvangen interest	22.375	24.472
Totaal ontvangen	15.534.926	13.220.101
Af: betaalde intrest:		
- Intrest SRMA en SBA rek.courant	-186.610	-130.420
- Overige betaalde intrest	0	0
Saldo directe beleggingsopbrengsten	15.348.316	13.089.681
<i>Indirecte beleggingsopbrengsten</i>		
Vastrentende waarden:		
- Gerealiseerd resultaat bij verkoop	0	133.290
- Ongerealiseerde koersverschillen	11.454.914	6.958.095
Aandelen:		
- Gerealiseerd resultaat bij verkoop	0	2.363.165
- Ongerealiseerde koersverschillen	30.134.459	23.125.111
- Andere resultaten		50.896
Vastgoedfondsen:		
- Gerealiseerd resultaat bij verkoop	-21.170	0
- Ongerealiseerde koersverschillen	13.922.743	6.887.801
Valutatermijntransacties		
- Gerealiseerd resultaat bij verkoop	-1.502.832	2.438.472
- Ongerealiseerde koersverschillen	5.857.972	0
Overige resultaten 1)	-6.321	-27.819
Saldo indirecte beleggingsopbrengsten	59.839.765	41.929.011
Totaal beleggingsopbrengsten	75.188.081	55.018.692
<i>Af: beleggingskosten</i>		
Directe externe beleggingskosten	-32.575	-23.584
Interne beleggingskosten (doorberekend)	-500.000	-399.417
Totaal beleggingskosten	-532.575	-423.001
Saldo beleggingsopbrengsten	74.655.506	54.595.691

1) incl. valutaresultaten op bankrekeningen in vreemde valuta

Toelichting op de staat van baten en lasten

	in €	in €
<i>Vermindering voorziening toekomstige premiereducties</i>	2004	2003
Onttrekking wegens feitelijke reductie	12.191.234	16.350.348
Aanvulling voorziening t.l.v. het resultaat	-1.215.234	-4.727.348
Per saldo vermindering	10.976.000	11.623.000
LASTEN	in €	in €
<i>Vermeerdering voorziening pensioenverplichtingen</i>	2004	2003
Wijziging grondslagen	-102.850.294	0
Wijziging regeling	0	0
Inkoopsom	30.674.430	35.264.852
Waardeoverdracht	-116.637	767.043
Rekenrente	17.903.738	19.895.137
Indexatie	209.101	13.447.069
Levensverwachting	965.591	1.250.595
Arbeidsongeschiktheid	715.813	153.158
Beschikbaar voor uitkeringen	-14.852.234	-13.580.955
Diversen	-248.833	-228.717
Totaal	-67.599.325	56.968.182
<i>Uitkeringen</i>	2004	2003
Ouderdomspensioenen	13.129.155	11.913.804
Weduwen/weduwnaars/partnerpensioenen	1.009.509	951.991
Wezenpensioenen	40.913	34.506
Arbeidsongeschiktheidspensioenen	504.240	498.799
Totaal pensioenen	14.683.817	13.399.100
Restitutie deelnemersbijdrage	53.715	46.864
Afkoopsommen	209.539	188.954
Totaal uitkeringen	14.947.071	13.634.918
<i>Kosten pensioenuitvoering</i>	2004	2003
Bestuur: vacatiegelden	53.935	47.863
Bestuur: reis- en overige kosten	13.030	14.651
Personeel	1.184.600	1.131.595
Actuaris en accountant	279.384	192.699
Huisvesting	204.858	96.007
Automatisering	100.497	79.574
Informatieverstrekking en p.r.	109.619	90.462
Overige bureau- en organisatiekosten	204.694	158.551
Contributies DNB/VB	54.223	47.247
Externe beleggingskosten	32.575	23.583
Totaal van alle kosten	2.237.415	1.882.232
Af: t.l.v. directe beleggingsopbrengsten:		
Externe beleggingskosten	-32.575	-23.583
Interne beleggingskosten (toegerekend)	-500.000	-399.417
Af: doorberekende administratiekosten:		
SRMA en SBA	-329.860	-322.470
Saldo kosten pensioenuitvoering	1.374.980	1.136.762

Actuariële analyse

ACTUARIËLE ANALYSE VAN HET RESULTAAT

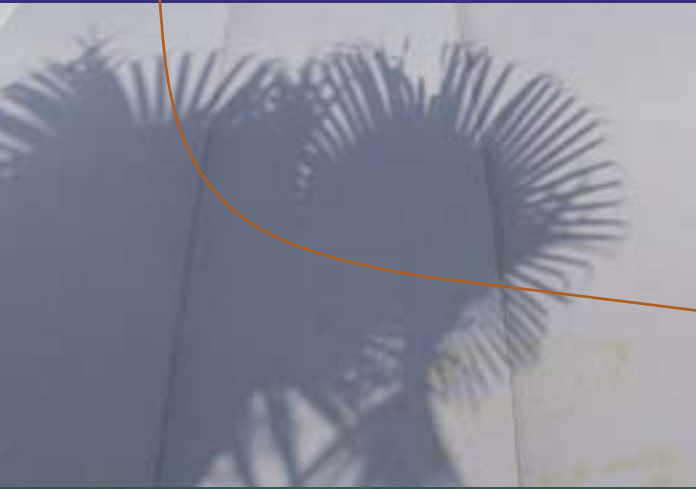
	in €	in €
	2004	2003
Netto beleggingsopbrengsten	74.655.507	54.572.108
Benodigde intrest	-17.903.738	-19.895.137
Resultaat op indexatie	-209.101	-13.447.069
Subtotaal: resultaat op intrest/indexatie	56.542.668	21.229.902
Resultaat op grondslagen	102.850.294	0
Resultaat op premies	6.746.878	-1.903.142
Resultaat op invaliditeit	4.943.441	4.898.233
Resultaat op levensverwachting	2.344.399	1.815.084
Resultaat waardeoverdrachten	-32.702	-309.851
Overige technische resultaten	411.769	517.408
Totaal actuariëel saldo	173.806.747	26.247.634
Toevoeging depot premiereductie	-1.215.234	-4.727.348
Diverse lasten/baten	0	0
Totaal saldo	172.591.513	21.520.286

Kasstroomoverzicht

	in €	in €
	2004	2003
KASSTROOM UIT PENSIOENUITVOERING		
Ontvangsten:		
Bijdragen werkgevers en werknemers	35.864.841	26.607.617
Overgenomen pensioenverplichtingen	1.009.267	2.443.879
Uitgaven:		
Pensioenuitkeringen	-14.947.071	-13.634.918
Overgedragen pensioenverplichtingen	-1.158.606	-1.986.687
Premie herverzekering	-32.769	-23.352
Pensioenuitvoeringskosten	-1.374.980	-1.136.762
Aankoop bedrijfsmiddelen	-159.505	-17.447
Totaal	19.201.177	12.252.330
KASSTROOM UIT BELEGGINGSACTIVITEITEN		
Ontvangsten:		
Directe beleggingsopbrengsten	15.348.317	13.089.680
Verkoop en aflossingen van beleggingen	5.508.970	77.392.928
Aflossing overige beleggingen	10.172	10.172
Mutaties valutatermijncontract	935.640	
Uitgaven:		
Mutaties in beleggingsdeposito's	-1.749.598	1.491.465
Aankoop van beleggingen	-31.959.266	-107.500.277
Beleggingskosten	-532.575	-423.000
Totaal	-12.438.340	-15.939.032
ANDERE MUTATIES		
Mutatie debiteuren	234.467	923.841
Mutatie crediteuren	-5.799.929	1.697.084
Afschrijving bedrijfsmiddelen	59.454	0
Overige mutaties	35.969	193.003
Totaal	-5.470.039	2.813.928
Totaal netto kasstroom	1.292.798	-872.774
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN		
Saldo liquide middelen per 1 jan.	989.169	1.861.943
Saldo liquide middelen per 31 dec.	2.281.967	989.169
Saldo mutatie	1.292.798	-872.774

Overige gegevens

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum te melden.

Opdracht

Ingevolge de door het Bestuur van de Stichting Pensioenfonds Medewerkers Apotheken aan Mercer Human Resource Consulting B.V. (Mercer HRC) toevertrouwde opdracht tot certificering is door mij een controle uitgevoerd van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2004 en is de financiële positie per 31 december 2004 door mij beoordeeld.

Ontvangen gegevens

De gegevens, waarop mijn controles en beoordeling zijn gebaseerd, zijn verstrekt door Pensioenfonds Medewerkers Apotheken.

Deze gegevens zijn door Ernst & Young gecontroleerd, en zijn bij de daarop voortbouwende berekeningen voor juist aangenomen.

De berekeningen voor de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen zijn gemaakt door Pensioenfonds Medewerkers Apotheken. De berekeningen voor de toets op grond van de Actuariële Principes Pensioenfonds zijn gemaakt door Mercer HRC.

De berekeningen ten behoeve van de marktwaardetoets zijn uitgevoerd door de afdeling ALM van Mercer HRC.

Werkzaamheden

De berekeningen voor de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen en voor de uitgevoerde toetsen zijn door mij zowel globaal als steekproefsgewijs gecontroleerd. De hierbij gehanteerde steekproef uit de onderliggende gegevens en de uitgevoerde berekeningen is door mij bepaald. Daarnaast heb ik een controle uitgevoerd van de financiële opzet van het pensioenfonds inclusief een evaluatie van de mate van zekerheid waarmee het pensioenfonds de reeds opgebouwde pensioenverplichtingen kan nakomen. Naar mijn mening vormen de beschreven controles een deugdelijke grondslag voor het hierna te geven oordeel.

Oordeel

Voorziening Pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2004 van Stichting Pensioenfonds Medewerkers Apotheken is door mij gecontroleerd.

De voorziening pensioenverplichtingen is vastgesteld op € 476.609 duizend.

De voorziening pensioenverplichtingen is vastgesteld overeenkomstig de in dit jaarverslag vermelde methoden en grondslagen.

Toets volgens de Actuariële Principes Pensioenfondsen

De voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2004 is als geheel op voldoende voorzichtige grondslagen berekend. Mijn oordeel is dat, uitgaande van de 4% norm, deze voorziening een juist beeld geeft van de omvang van de per 31 december 2004 op het fonds rustende pensioenverplichtingen.

De aanwezige middelen zijn tenminste gelijk aan de norm voor de ondergrens als bedoeld in de Actuariële Principes Pensioenfondsen, zoals die bij brief van 30 september 2002 door de Pensioen- & Verzekeringskamer (thans De Nederlandsche Bank) is vastgesteld. De dekking is derhalve voldoende, gemeten naar de maatstaf van DNB.

Daarnaast dient het fonds te beschikken over een reserve beleggingsrisico's. De reserves bij het fonds zijn per 31 december 2004 ten minste gelijk aan de norm als bedoeld in de Actuariële Principes Pensioenfondsen conform de hiervoor genoemde brief, met inachtneming van de nadere richtlijnen die de Pensioen- & Verzekeringskamer c.q. De Nederlandsche Bank in vervolg op de brief van 30 september 2002 heeft uitgevaardigd. Er is daarom geen sprake van een reservetekort, conform de definitie van DNB.

Toets op basis van marktwaarde benadering

De voorziening pensioenverplichtingen van het fonds is per 31 december 2004 tevens becijferd op basis van marktwaarde. Met behulp van een stochastische scenario-analyse over een periode van 30 jaar is onderzocht in welke mate de middelen van het fonds naar verwachting toereikend zijn om, uitgaande van de voor afwikkeling optimale beleggingsmix, de pensioenverplichtingen af te kunnen wikkelen

- zonder indexatie, resp.
- inclusief indexatie op basis van loonontwikkeling.

De scenario-analyse heeft uitgewezen dat, gegeven de middelen van het fonds, de pensioenverplichtingen *zonder* indexatie met tenminste 99% zekerheid kunnen worden afgewikkeld.

Aan het criterium, gesteld aan de ontwikkeling *zonder* indexatie is derhalve voldaan.

Afwikkeling *inclusief* indexatie kan geschieden met een zekerheid van 95%.

Omdat de middelen van het fonds toereikend zijn om met 99% zekerheid de pensioenverplichtingen *zonder* indexatie af te wikkelen wordt, uitgaande van de marktwaarde benadering, de financiële positie van het fonds als tenminste voldoende aangemerkt.

Letten op de mogelijkheden om – indien gewenst, en bij een niveau van 95% zekerheid – welvaartsvastheid te bewerkstelligen, beoordeel ik de positie van het fonds als goed.

Amstelveen, 22 juni 2005

De heer F.J.A.M. Strooper AAG
MERCER Human Resource Consulting B.V.

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de jaarrekening 2004 van de Stichting Pensioenfonds Medewerkers Apotheken te Den Haag gecontroleerd.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur en de directie van de stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig met de in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het bestuur en de directie van de stichting daarbij hebben gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 2004 en van het resultaat over 2004 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW.

Den Haag, 22 juni 2005
Ernst & Young Accountants

Kerncijfers PMA sedert oprichting

Jaar	Deelnemers ¹⁾				Premie %		Rendement	Indexatie
	actieve deelnemers				geldend in het jaar		over het	over het
	totaal	premie- plichtig	slapers	gepensio- neerden	werkgever	werknemer	jaar %	jaar ⁷⁾ %
2004	19.752	17.029	6.787	2.955	16,73	8,79	10,9	0,00
2003	19.102	16.344	6.662	2.796	13,8	7,33	8,7	3,50
2002	18.113	15.421	6.552	2.598	10,75	5,85	-12,0	4,25
2001	16.926	14.173	6.436	2.384	10,75	5,85	-3,9	2,75
2000	15.742	13.003	6.261	2.179	11,15	6,05	3,5	4,00
1999	14.842	12.051	6.115	1.978	11,15 ²⁾	6,05	7,4	5,50
1998	14.130	11.338	5.823	1.816	4,05	2,8	12,50 ⁶⁾	14,50 ⁸⁾
1997	13.640	10.968	5.482	1.652	4,05	2,8	15,6	2,50
1996	13.215	10.564	5.090	1.514	4,05	2,8	15,7	2,50
1995	12.734	10.262	4.821	1.571	4,05 ³⁾	3,15	12,2	1,75
1994	12.571	9.967	4.404	1.458	3,3	3,15 ⁵⁾	4,7	2,50
1993	12.292	9.539	3.861	1.395	3,3	2,45	13,6	2,80
1992	11.483	8.793	3.727	1.317	3,3	2,45	8,1	2,75
1991	10.160	7.594	3.377	1.255	3,3	2,45	9,6	3,50
1990	9.591	6.994	3.078	1.199	3,3	2,45	4,7	4,00
1989	9.134	6.448	2.719	1.137	3,3	2,45	9,8	3,00
1988	8.857	6.039	2.347	1.056	4,0	2,9	10,8	3,00
1987	8.682	5.713	1.987	991	4,3	3,1	4,8	2,00
1986	8.318	5.356	1.577	990	4,8	3,5	9,2	2,00
1985	8.065	2.975	1.455	990	5,0	4,5	11,1	3,00
1984	6.873	2.259	1.372	945	5,0	4,5	10,1	3,00
1983	6.716	2.226	1.275	906	5,0	4,5	9,9	3,00
1982	6.622	2.137	1.198	866	5,0	4,5	9,7	3,00
1981	6.402	2.030	1.154	832	5,0	6,5	9,3	7,50
1980	6.189	1.974	1.090	802	6,0	6,5	9,1	7,50
1979	6.114	1.896	1.033	764	6,0	6,5	8,9	7,50
1978	6.078	1.882	1.045	775	6,0	6,5	8,7	7,50
1977	5.961	1.833	983	729	6,6	6,5	8,7	7,50
1976	5.808	1.708	931	703	6,6	6,5	8,4	8,00
1975	5.537	1.618	821	704	6,6	6,5	8,4	7,20
1974	5.465	1.564	761	669	6,6	6,5	7,8	7,00
1973	5.397	1.544	682	630	6,6	6,5	7,4	6,10
1972	5.231	1.492	602	641	6,6	6,5	7,1	5,50
1971	5.044	1.409	548	616	⁴⁾	Vr: 6 M:	6,6	5,00
1970	4.828	1.391	619	602		Vr: 6 M:	6,3	-
1969	4.613	1.391	582	557		Vr: 6 M:	5,7	-
1968	4.507	1.363	560	536		Vr: 6 M:	5,6	-
1967	4.280	1.517	545	379		5,0	5,4	-
1966	4.209	1.544	511	320		5,0	5,1	-
1965	4.039	1.567	469	277		5,0	4,8	-
1964	3.991	1.582	421	251		5,0	4,7	-
1963	3.946	1.601	370	231		5,0	4,7	-
1962	3.817	1.556	351	216		5,0	4,7	-
1961		1.564	292	179		5,0	5,0	-
1960		1.590	212	184		5,0	4,8	-
1959		1.520	129	187		5,0	4,1	-
1958		1.535	32	155		5,0	4,0	-
1957		1.460	-	122		5,0	2,8	-

1) aantallen ultimo jaar

t/m 1961: alleen premieplichtige deelnemers vermeld

1985: deelnemers-B in de regeling;

1986: toetredingsleeftijd van 30 jr. naar 25 jr.

2) vanaf 1999: berekend over de pensioengrondslag na aftrek franchise

3) vanaf 1995 TOP in de regeling

4) periode 1957 t/m 1971: apothekersbijdrage in guldens

5) vanaf 1994 incl. premie wao-hiaat

6) vastrentend: t/m 1997 over de nominale waarde; m.i.v. 1998 over de marktwaarde

7) indexatie (m.i.v. 1971) per 1 januari van het volgende jaar

8) per 1 januari 1999 inclusief 12,5% extra verhoging

pensioenfonds medewerkers apotheken

Neuhuyskade 92, 2596 XM Den Haag

telefoon Info-lijn 070-3110155

Secretariaat 070-3110157

fax 070-3638957

e-mail info@pma-pensioenen.nl

internet www.pma-pensioenen.nl